



**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Δημιουργία διαδραστικού χάρτη πολυμέσων για
εικονικές περιηγήσεις για την ανάδειξη αστικών
περιοχών και πάρκων στην Ηλιούπολη Αττικής/
Development of an interactive multimedia map for
virtual tours for the promotion of urban areas and
parks in Ilioupoli, Attica**

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΕΡΚΟΥΡΗΣ
Α.Μ.: 5256**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Δρ. ΜΙΧΑΗΛ ΒΡΙΓΚΑΣ

**ΚΑΣΤΟΡΙΑ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Είναι γεγονός πλέον πως τα πολυμέσα και οι πολυμεσικές εφαρμογές έχουν μπει για τα καλά στην ζωή όλου του κόσμου και την έχουν αλλάξει ριζικά. Μέσα από αυτά έχουν μπει πολλά σύγχρονα εργαλεία δια δραστηκότητας σε σημεία και πράγματα της καθημερινότητάς μας και της ζωής μας τα οποία δεν είχε φανταστεί κανείς πιο πριν. Ένας από αυτούς είναι και οι δια δραστικοί χάρτες, όπου μέσα από αυτούς ο κάθε χρήστης έχει την δυνατότητα να κινείται μέσα τους και να μαθαίνει νέα πράγματα. Έχουν πολύ περισσότερες δυνατότητες από τους απλούς παραδοσιακούς χάρτες. Έτσι πολλές περιοχές σε όλο τον κόσμο με αρκετά αξιοθέατα σε πολλούς τομείς όπως είναι ο πολιτισμός, η φύση, η παράδοση και πολλά άλλα έχουν υιοθετήσει την πρακτική των πολυμέσων και των δια δραστικών χαρτών για διευκόλυνση τόσο των επισκεπτών όσο και των μόνιμων κατοίκων μιας περιοχής ώστε να μην μπερδεύονται και να μπορούν να προσανατολιστούν πιο εύκολα ώστε να βρουν αυτό που θέλουν. Η περιοχή της Ηλιούπολης της Αττικής σ' αυτόν τον τομέα δεν έχει αναπτυχθεί τόσο πολύ. Ο συγκεκριμένος δήμος έχει το βασικό χαρακτηριστικό πλεονέκτημα που τον κάνει να ξεχωρίζει από άλλους δήμους των Αθηνών και όχι μόνο, ότι έχει σχεδόν τριάντα πλατείες και πάρκα και έχει πολύ πράσινο. Όσον αφορά τα δύο πρώτα παρά το γεγονός πως η ύπαρξη τόσων πολλών πλατειών και πάρκων έχει κάνει πολλούς που επισκέπτονται την περιοχή αλλά και πολίτες της ίδιας καμιά φορά, να μην μπορούν να βρεθούν εύκολα στον προορισμό που επιθυμούν. Έτσι για τις ανάγκες αυτές αλλά και για έξτρα πληροφορίες για όλα αυτά δημιουργήθηκε ένας δια δραστικός χάρτης μέσω του Google Earth για να γνωρίσει καλύτερα κάποιος όλες αυτές τις πλατείες και όλα τα πάρκα.

Λέξεις-κλειδιά: πολυμέσα, δια δραστικοί χάρτες, εικονική πραγματικότητα

ABSTRACT

It's a fact these days that the multimedia apps they're inside everybody's life and they changed it radically. They changed the whole world as everybody knows it is traditional. With them have many new tools that can be helping us in our everyday life and they give the key to a big evolution because with all of these tools many big things can be. One of the sectors that he used the multimedia apps it's the mapping and the multimedia maps, a which with them every user can travel digital to every part of the world and discover for himself many places didn't know about them anything. Many communities, cities, regions, and more places around the world used multimedia maps for the cases of nature, culture, traditions, and more attractions. They used this brand-new technology to help the visitors and the people who lived there to find the thing they looking for easily. In the case of Ilioupoli, Attica region the multimedia development left much to be desired. Despite having almost 30 squares and parks all over the place, the Municipality never did anything for sharing or helping someone to know this place better. That, for the sake of this region of Attica, a map on Google Earth is created to show all the people around the world the beauty of this place and to get to know better every single one of the squares and parks all around the city!

Key words: multimedia, interactive maps, virtual reality

Πίνακας περιεχομένων

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	2
ABSTRACT	3
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
Κεφάλαιο 1. Η χρήση των νέων τεχνολογιών χαρτογράφησης στην ανάδειξη και την προώθηση πόλεων και δήμων	7
1.1. Παραδείγματα εφαρμογών χρήσης εικονικών περιηγήσεων σε Μουσεία και εκθεσιακούς χώρους	8
1.2. Παραδείγματα χρήσης χαρτών στην ανάδειξη δήμων	11
Κεφάλαιο 2. Ο δήμος Ηλιούπολης Αττικής και η προσωπική του ανάδειξη μέσα από τις νέες τεχνολογίες χαρτογράφησης	14
2.1. Μια σύντομη παρουσίαση του δήμου Ηλιούπολης Αττικής	15
2.2. Οι πλατείες της Ηλιούπολης με τη χρήση των νέων τεχνολογιών	17
Κεφάλαιο 3. Η εφαρμογή Google Earth: Η χρήση της και τα βασικά χαρακτηριστικά της	19
Κεφάλαιο 4. Ο διαδραστικός- πολυμεσικός χάρτης των πλατειών και των πάρκων της Ηλιούπολης της Αττικής	23
4.1. Βασικά χαρακτηριστικά του διαδραστικού- πολυμεσικού χάρτη των πλατειών και των πάρκων της Ηλιούπολης της Αττικής	25
Κεφάλαιο 4.2. Δημοσίευση και δυνατότητα προσβασιμότητας στον χάρτη από άλλους χρήστες	33
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	37
Βιβλιογραφία	39

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ως κάτοικος για πολλά χρόνια σε μια περιοχή ένας άνθρωπος αδυνατεί να σταματήσει να μιλάει για κάποια πολύ ωραία πράγματα που έχει η συγκεκριμένη και τα οποία τα έχει ζήσει και τα έχει ευχαριστηθεί. Πολλές φορές όταν θα είναι με κάποιον γνωστό του άνθρωπο θα μιλήσει για όλα όσα τον έχουν κάνει να ευχαριστηθεί την παιδική-και όχι μόνο- ηλικία του σε έναν συγκεκριμένο τόπο. Επίσης δεν θα φοβηθεί να μιλήσει ίσως και δημόσια για κάτι τέτοιο π.χ. σε μια συνέντευξη ή σε ένα ερωτηματολόγιο τα οποία μπορεί να κληθεί να κάνει για λογαριασμό κάποιου φορέα. Έτσι το ίδιο συνέβη και τώρα. Ως κάτοικος για πολλά χρόνια της περιοχής της Ηλιούπολης της Αττικής δεν μπορεί κάποιος να μην του κάνει εντύπωση και να μην αναφέρει την πληθώρα των πλατειών, των πάρκων αλλά και του πράσινου που υπάρχουν στην περιοχή. Ειδικά αν ασχολείται με δημιουργία χαρτών κ.λπ., κάποια μέρα θα κάτσει να κάνει κάτι σαν περιήγηση-τουριστικό οδηγό για την περιοχή με σκοπό να βοηθήσει πολλούς ανθρώπους να αντλήσουν πληροφορίες για την περιοχή. Έτσι και στην προκειμένη περίπτωση παίρνοντας «πάσα» ουσιαστικά από αρκετές τέτοιες ενέργειες που έλαβαν χώρα, ειδικότερα τα τελευταία χρόνια κατά την διάρκεια της πανδημίας του covid 19, με διάφορες θεματικές(παραδείγματα αναφέρονται και παρακάτω) όπως Μουσεία, εκθεσιακοί χώροι, πολιτιστικά αξιοθέατα μιας περιοχής κ.λπ., δημιουργήθηκε ένας διαδραστικός πολυμεσικός χάρτης με τις σημαντικότερες πλατείες και τα σημαντικότερα πάρκα της εν λόγω περιοχής όπου κάθε χρήστης μπορεί να επισκέπτεται τον χάρτη και να αντλεί πληροφορίες πάνω σε πολλά ζητήματα για το καθένα σημείο ενδιαφέροντος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το κείμενο χωρίζεται σε πέντε κεφάλαια τα οποία το καθένα έχει από κάποιες ξεχωριστές υπό-παραγράφους ανάλογα το θέμα του κάθε κεφαλαίου.

Στο πρώτο κεφάλαιο θα δοθεί ένα ολοκληρωμένο θεωρητικό πλαίσιο της έννοιας της εικονικής πραγματικότητας και της εικονικής περιήγησης σε χώρους, περιοχές, Μουσεία και διάφορα άλλα αλλά επίσης θα δοθούν και κάποια παραδείγματα , μελέτες περίπτωσης εφαρμογής από κάποιους χρήστες για την ανάδειξη μιας περιοχής, ενός μουσειακού χώρου κ.λπ. Στη συνέχεια επίσης θα αναφερθεί ο λόγος για τον οποίο έγινε η συγκεκριμένη εφαρμογή για την συγκεκριμένη περιοχή.

Προχωρώντας στο δεύτερο κεφάλαιο θα γίνει αρχικά μια συνοπτική αναφορά στην ιστορία του Δήμου της Ηλιούπολης ώστε να γνωρίσει ο αναγνώστης καλύτερα την περιοχή περί ου ο λόγος. Θα δοθούν κάποια ιστορικά, γεωγραφικά αλλά και κάποια δημογραφικά στοιχεία του δήμου, θα αναλυθούν συνοπτικά τα σημαντικότερα μέρη του αλλά και θα γίνει και μια μικρή αποδελτίωση του περιεχομένου που υπάρχει στο διαδίκτυο σχετικά με τις πλατείες και τα πάρκα της περιοχής.

Έπειτα στο τρίτο κεφάλαιο θα γίνει αναφορά με λίγα λόγια για την εφαρμογή που χρησιμοποιήθηκε για την ανάδειξη αυτής της περιοχής, το Google Earth ανάλογα με τις δυνατότητές του όπου θα αναλυθούν και όλα τα εργαλεία του ξεχωριστά.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα γίνει μια μεγαλύτερη και βαθύτερη ανάλυση όλης της εφαρμογής περιήγησης και θα αναλυθεί σχεδόν βήμα προς βήμα η όλη διαδικασία αυτής από την στιγμή που εισέρχεται εκεί κάποιος χρήστης καθώς και κατά την διάρκεια αυτής τι συναντάει, μια βαθύτερη ανάλυση όλου του περιεχομένου και των δυνατοτήτων του όλου έργου.

Τέλος, θα υπάρχει και ένα κεφάλαιο περί των αποτελεσμάτων και της δημιουργίας αυτής της εφαρμογής ώστε να δικαιολογηθεί η όλη συνεισφορά στην δημιουργία αυτής της περιήγησης αλλά και να αναλυθούν τα αποτελέσματα τέτοιου είδους εφαρμογών γενικότερα.

Κεφάλαιο 1. Η χρήση των νέων τεχνολογιών χαρτογράφησης στην ανάδειξη και την προώθηση πόλεων και δήμων

Στην σημερινή εποχή πλέον οι χάρτες που υπάρχουν αναπαριστούν σχεδόν κάθε γωνιά του κόσμου από την πιο κατοικημένη έως και την πιο αραιοκατοικημένη. Επίσης λόγω της ψηφιοποίησης τους με διάφορες εφαρμογές όπως το Google maps¹, έχουν γίνει πλήρως διαδραστικοί και μπορεί οποιοσδήποτε χρήστης να επέμβει κάπως σε αυτούς και να φτιάξει μια αντίστοιχη εφαρμογή για λογαριασμό είτε της επιχείρησής του, είτε της περιοχής του, είτε για οποιονδήποτε άλλο λόγο χρειαστεί να δημιουργήσει ένα χάρτη με τα εργαλεία που του έχει δώσει η εκάστοτε εφαρμογή. Επίσης το γεγονός πως οι περισσότερες περιοχές του κόσμου πλην ελαχίστων (Ιωάννης Καρακώστας, 2009), αλλά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ιδιαίτερα υπάρχει σχεδόν απόλυτη ελευθερία χρήσης του διαδικτύου ειδικότερα αυτών των εφαρμογών που εκτός των άλλων βοηθούν και στην ενοποίηση και όλου του κόσμου (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, 2017). Στις πολιτικές Κατευθύνσεις για την περίοδο 2019-2024 η Πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα Βον Ντερ Λάιεν δήλωσε πως θα προσπαθήσει τόσο ο θεσμός όσο και η ίδια η ΕΕ να υιοθετήσουν οποιαδήποτε νέα μορφή τεχνολογίας μπορεί να φανεί χρήσιμη (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, 2019).

Αυτό έχει φέρει και την επανάσταση όσον αφορά την προώθηση πολλών περιοχών του πλανήτη αλλά και πολλών χώρων όπως είναι τα μουσεία και οι εκθεσιακοί χώροι γενικότερα. Πολλοί απ' αυτούς, όπως φαίνεται και παρακάτω σε μερικά παραδείγματα, δημιουργούν μια εικονική περιήγηση ώστε να τα προωθήσουν περισσότερο και σε μεγαλύτερο κοινό. Επιπρόσθετα πολλές περιοχές δημιουργούν και τοποθετούν χάρτες σε σημεία ενδιαφέροντος και σε τουριστικά σημεία μιας περιοχής για να βοηθήσουν τους πολίτες και τους επισκέπτες ώστε να προσανατολιστούν καλύτερα και να μάθουν πληροφορίες για το εκάστοτε φυσικό ή και πολιτιστικό αξιοθέατο.

Επιπρόσθετα εκτός από εικονικές περιηγήσεις από Μουσεία και εκθεσιακούς χώρους, περιηγήσεις-όπως αναφέρθηκε πιο πάνω και υπάρχουν παραδείγματα παρακάτω-δημιουργούνται και από τις εφαρμογές των διαδραστικών-πολυμεσικών χαρτών. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι και η ανάπτυξη του χάρτη που υπάρχει πιο κάτω. Όλοι αυτοί οι χάρτες έχουν ως στόχο την ανάδειξη όλων ή κάποιων τέλος πάντων σημείων

¹ Περισσότερα για αυτή την εφαρμογή εδώ (τελευταία επίσκεψη 25/06/2022): <https://www.google.com/maps/about/#/>

ενδιαφέροντος μιας περιοχής-είτε αυτά είναι κάποιο φυσικό, είτε κάποιο πολιτιστικό είτε οποιοδήποτε άλλο αξιοθέατο-με σκοπό όσοι περιηγηθούν στον χάρτη να γνωρίσουν καλύτερα μέσα από φωτογραφίες και, βίντεο αλλά πληροφορίες, την περιοχή αλλά ακόμα και το καθένα σημείο ενδιαφέροντος ξεχωριστά. Όλο αυτό δίνει την δυνατότητα σε πολλούς χρήστες να περιηγηθούν και να μάθουν πληροφορίες για ένα μέρος χωρίς να χρειαστεί να το επισκεφθούν.

Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις που αφορούν εικονική περιήγηση είτε σε εφαρμογές εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας, είτε όπως εν προκειμένω κάποιον διαδραστικό χάρτη μέσα από μια εφαρμογή όπως το Google Earth(για το οποίο θα γίνει λόγος και παρακάτω) εκτός από οποιαδήποτε άλλη μορφή έρευνας χρειαστεί να γίνει, οι δύο βασικότερες μέθοδοι που πρέπει οπωσδήποτε κάποιος να χρησιμοποιήσει είναι η ανάλυση κειμένων και αρχειακού υλικού (analysis of documentation) καθώς και η ανάλυση περιεχομένου (content analysis). Μέσα από αυτές τις δύο μεθόδους ο ερευνητής αφού συγκεντρώσει το περιεχόμενο στα χέρια του, μπορεί να το επεξεργαστεί λίγο παραπάνω και αν χρειαστεί, να το κατατάξει κάπως διαφορετικά μέσω της καλύτερης οργάνωσης αυτού. Για παράδειγμα, όσον αφορά τον διαδραστικό χάρτη που αφορά τις πλατείες και τα πάρκα της Ηλιούπολης (που αναλύεται περισσότερο παρακάτω σε άλλο κεφάλαιο), όταν γινόταν η έρευνα για τα συγκεκριμένα σημεία ενδιαφέροντος έγινε ταυτόχρονα και ένα ξεκαθάρισμα για το αν ανήκει κάτι στην κατηγορία των πάρκων ή των πλατειών και επίσης για το αν είναι αρκετά δημοφιλές ή όχι για να μπει από τα πρώτα στην λίστα ή είναι λιγότερο για να μπει προς την μέση ή το τέλος. Επίσης κάτι παρόμοιο έγινε και με το αρχειακό υλικό (φωτογραφίες, βίντεο) όπου ξεκαθαρίστηκε τι και πώς και πού θα χρησιμοποιηθεί στο χάρτη.

1.1. Παραδείγματα εφαρμογών χρήσης εικονικών περιηγήσεων σε Μουσεία και εκθεσιακούς χώρους

Πλέον στην εποχή της τεχνολογίας και της πληροφορίας αλλά και με την πρόσφατη πανδημία του covid-19 πολλές επιχειρήσεις και φορείς αναγκάστηκαν να μεταφερθούν διαδικτυακά και να προωθήσουν μέσω των πιο σύγχρονων εργαλείων που υπάρχουν σήμερα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες ή οτιδήποτε τέλος πάντων «πουλάει» ο καθένας, λόγω της κατάστασης αυτής την δουλειά τους και έτσι ενώ μπορεί αφενός να χάθηκε η διαπροσωπική επαφή σε κάποιο επίπεδο, τα εργαλεία και οι δυνατότητες που έχει το

καθένα έδωσε στους φορείς μια μεγαλύτερη φήμη και ένα πιο μεγάλο και πολλές φορές παγκοσμιοποιημένο κοινό με αποτέλεσμα να αυξηθεί η φήμη τους. Σ' αυτό το παιχνίδι μπήκαν σιγά σιγά και πολλοί από τους φορείς των μουσείων και των εκθέσεων, οι οποίοι παρότι η φήμη τους από τον κόσμο τους θέλει αρκετά συντηρητικούς, εκείνοι προχώρησαν αρκετά μέσα από όλο αυτό και συνεχίζουν να κρατούν και κάποια από αυτά τα εργαλεία ακόμη και σήμερα που φαίνεται πως τελειώνει η πανδημία. Εξάλλου πλέον και όλα τα κράτη είναι πεπεισμένα πως μέσα από τις νέες τεχνολογίες μπορούν να προωθήσουν αλλά και να διασώσουν αν χρειαστεί την πολιτιστική τους κληρονομία και για αυτό αξιοποιούν τα νέα μέσα ως ένα βαθμό για αυτό τον σκοπό (ΒΑΡΒΑΡΟΥΣΗΣ Π., 2006).

Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα Μουσειακών και εκθεσιακών χώρων που έχουν αποκτήσει έναν ψηφιακό χαρακτήρα και έχουν δημιουργήσει μια εικονική περιήγηση κάνοντας τον επισκέπτη της σελίδας να έχει την αίσθηση πως βρίσκεται πραγματικά μέσα χωρίς να είναι. Αυτό βοηθάει σίγουρα πολλά άτομα τα οποία δεν μπορούν να παραβρεθούν για τον οποιονδήποτε λόγο αλλά θα ήθελαν πολύ να είναι εκεί. Εξάλλου η τεχνολογία συνδέεται άρρηκτα πολλές φορές με την πολιτιστική κληρονομία και βρίσκεται και στην υπηρεσία της (Μπούνια, Νικονάνου, & Οικονόμου, 2008).

Για παράδειγμα ένα από τα πρώτα Μουσεία που άρχισε να χρησιμοποιεί την εικονική περιήγηση είναι το Μουσείο Μπενάκη που βρίσκεται στην πρωτεύουσα² και χρησιμοποίησε τις νέες τεχνολογίες σε συνεργασία με την εταιρεία Google (όπως θα αναφερθεί και παρακάτω) ώστε να προωθήσει όλα τα σπάνια εκθέματά του τόσο σε Έλληνες όσο και σε ένα πιο ευρύ κοινό καθώς η περιήγηση υπάρχει σε έξι γλώσσες³ (ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά, ισπανικά, ρωσικά και κινέζικα) (No Author, 2020). Ένα άλλο πολύ καλό παράδειγμα αυτού είναι και το Λαογραφικό Μουσείο του Μετσόβου στην Ήπειρο το οποίο έχει δημιουργήσει μια εικονική περιήγηση ήδη από τις αρχές του 2021 και έχει συνδυάσει με κάποιες άλλες δραστηριότητες μέσα στην ιστοσελίδα όπου μπορεί κάποιος να βοηθηθεί και να μάθει περισσότερα πράγματα για το μουσείο και

² Περισσότερες πληροφορίες για το Μουσείο εδώ (τελευταία επίσκεψη 30/06/2022): https://www.benaki.org/index.php?option=com_buildings&view=landing&Itemid=168&lang=el

³ Περισσότερες πληροφορίες για την περιήγηση εδώ (τελευταία επίσκεψη 30/06/2022): https://www.benaki.org/index.php?option=com_content&view=article&id=3306:2020-04-08-07-01-32&catid=37&lang=el&Itemid=1113

τα εκθέματά του⁴ (No Author, 2021). Ένα ακόμη πιο παλιό μουσείο με εικονική περιήγηση που υπάρχει είναι το Λουτρό των Αέρηδων του Μουσείου Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού όπου δημιουργήθηκε κοντά στο 2018 το οποίο είναι στην μορφή ενός συνηθισμένου browser game αλλά αντί για παιχνίδι αποτελεί εικονική περιήγηση στο μοναδικό σωζόμενο χαμάμ της Αθήνας (No Author, 2018). Ένα επιπλέον Μουσείο που έχει υιοθετήσει την τακτική της εικονικής περιήγησης είναι το Μουσείο Δημοκρατίας στην περιοχή του Αγίου Ευστρατίου όπου μέσα από τα εκθέματά του αναλύει την εξορία και τις συνθήκες εξορίας που έζησαν χιλιάδες άνθρωποι λόγω πολιτικών ιδεολογιών⁵. Και οι πέντε Αίθουσες του Μουσείου βρίσκονται στην επίσημη ιστοσελίδα του Μουσείου στην αντίστοιχη καρτέλα (No Author, 2018). Ένα άλλο τέτοιο σύγχρονο «θαύμα» είναι η έκθεση του Λαογραφικού Μουσείου του Β. Παπαντωνίου στο Ναύπλιο όπου μέσα από την μικρή αυτή περιήγηση όπως λέει και το ίδιο, θέλει να δείξει στον διαδικτυακό επισκέπτη την σπουδαιότητα της έκθεσης και με τα πολλά αυτά σπάνια εκθέματα και να τον πείσει να το επισκεφτεί και δια ζώσης (No Author, 2020).

Ένας επίσης παράγοντας που έκανε βήματα προς την ψηφιοποίησή του είναι και η εκκλησία όπου είναι εκ φήμης πολύ συντηρητική αλλά παρά ταύτα ειδικά την περίοδο της πανδημίας όπου κατέστη αδύνατον ή με πολλούς περιορισμούς η ύπαρξη πολλών πιστών στους χώρους ακόμη και στις πολύ μεγάλες γιορτές, βγήκαν αρκετές εφαρμογές εικονικής περιήγησης σε χώρους και σε πολύ γνωστές τοποθεσίες και όχι μόνο. Για παράδειγμα, μια πολύ χαρακτηριστική ενέργεια είναι αυτή της ιστοσελίδας Thing Link όπου ένας χρήστης ανέβασε μια περιήγηση σε έναν Ναό (άγνωστο ποιον) και ο χρήστης μέσα από εκεί μπορεί να περιηγηθεί είτε με ένα Virtual Reality (VR) κράνος (headset) είτε απλά να κινείται όπως και σε μια απλή ιστοσελίδα και να πατάει επάνω σε διάφορα βελάκια-σημεία (checkpoints) και να αλληλοεπιδρά με το περιβάλλον, είτε μαθαίνοντας πράγματα για την διαμόρφωση ενός ναού ή να ασχοληθεί με κάποιες δραστηριότητες που αφορούν το Πάσχα, επειδή εκείνη την περίοδο δημιουργήθηκε, ενώ επίσης μέχρι σήμερα απαριθμεί σχεδόν πάνω κάτω δεκαπέντε χιλιάδες προβολές (Γκαμπαλέ Ε., 2021). Πάνω στα ίδια πλαίσια και την ίδια χρονική περίοδο μια Βρετανική εταιρεία δημιούργησε μια εικονική περιήγηση για τον Ναό της Αναστάσεως στους Αγίους

⁴ Περισσότερα για την ιστοσελίδα του Μουσείου εδώ (τελευταία επίσκεψη 30/06/2022): <http://metsovomuseum.gr/>

⁵ Περισσότερα για το Μουσείο εδώ (τελευταία επίσκεψη 30/06/2022): <http://www.mouseiodimokratias.gr/greek/index.asp>

τόπους, ένα μέρος πολύ σπάνιο και πολύ αξιοθαύμαστο για πολύ κόσμο (όχι μόνο για πιστούς) που δυστυχώς εκείνη την περίοδο ήταν αδύνατον να ταξιδέψουν και να το επισκεφθούν (Panotour, 2021). Πιο πριν από τα δύο προηγούμενα είχε προηγηθεί το 2020 στην διάρκεια της πρώτης καραντίνας περίπου η δημιουργία μιας περιήγησης στην Ιερά Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στο νησί της Πάτμου από την μη Κερδοσκοπική Πρωτοβουλία της Google, Google Arts & Culture (Google, 2020).

Γενικότερα το Google Arts & Culture, δουλεύοντας με πολιτιστικούς παράγοντες και καλλιτέχνες σε όλο τον κόσμο έχει καταφέρει να δημιουργήσει πολλές περιηγήσεις αλλά και να προωθή τα έργα Μουσείων, εκθέσεων αλλά και καλλιτεχνών σε όλο τον κόσμο⁶. Αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες συλλογές τέτοιου είδους (αν όχι την μεγαλύτερη) και είναι κλασικό παράδειγμα προώθησης ενός χώρου, μιας περιοχής ή μιας έκθεσης. Δικτυώνεται σχεδόν παντού με χιλιάδες τέτοιου είδους συνεργασίες σε όλο τον κόσμο και δεκαπέντε συλλογές στην Ελλάδα με πιο γνωστές εκτός από την Μονή του Αγίου Ιωάννη που προαναφέρθηκε και το Μουσείο της Ακρόπολης στην Αθήνα όπου και σε αυτό υπάρχει Virtual Tour σε στυλ των maps, όπως όταν κυκλοφορεί μέσα σε έναν δρόμο (Google, 2020).

1.2. Παραδείγματα χρήσης χαρτών στην ανάδειξη δήμων

Όπως αναφέρθηκε και πιο πριν πολλοί παράγοντες είναι αυτοί που επηρέασαν στο να αναπτυχθεί τις τελευταίες δεκαετίες η ψηφιακή χαρτογραφία. Πολλοί οργανισμοί αλλά και πολλές εταιρείες ταυτόχρονα έχουν δραστηριοποιηθεί πάνω σε αυτό το κομμάτι ενώ και οι πολίτες χρησιμοποιούν καθημερινά πολλά εργαλεία ψηφιακής χαρτογραφίας όπως το Global Positioning System (GPS) ώστε να κινηθούν σε έναν δρόμο ή σε μια περιοχή που δεν γνωρίζουν ή να βρουν ένα μέρος ή μια τοποθεσία η οποία δεν γνωρίζουν καλά που βρίσκεται. Χάρης τον τεράστιο όγκο πληροφορίας όσον αφορά τις περιοχές και τους χάρτες, δημιουργήθηκαν το δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα τα Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών (ΣΓΠ) ή αλλιώς Geographical Information Systems (GIS), όπου σιγά σιγά ακολούθησαν-με την είσοδο του web 2.0- τα GIT (Τεχνολογίες Γεωγραφικών Πληροφοριών) και έπειτα GPS και στην συνέχεια σήμερα μπορούμε να έχουμε τα πολυμεσικά εργαλεία τα οποία μπορούν να

⁶ Περισσότερες πληροφορίες για αυτήν εδώ (τελευταία επίσκεψη 30/06/2022): <https://about.artsandculture.google.com/>

συνδυάσουν πολλά πράγματα μαζί όπως κείμενο, εικόνα και ήχο (GONZALEZ, POLO MARTIN, & BANOS, Μια νέα εποχή για τη γεωγραφία και τη χαρτογραφία, 2021). Από όλο αυτό αμέσως έτρεξαν να επωφεληθούν πολλοί παράγοντες. Ένας από αυτούς είναι και οι φορείς ανάπτυξης και προώθησης φυσικών και πολιτιστικών χώρων, όπου προσπάθησαν να δείξουν τα αξιοθέατα πολλών περιοχών.

Κλασικά παραδείγματα αυτών είναι πολλά τόσο στην Ελλάδα όσο και στον υπόλοιπο κόσμο. Αρχικά υπάρχει ένα αρκετά πρόσφατο παράδειγμα με τους χάρτες διασποράς κρουσμάτων της νόσου covid 19 σε όλες τις χώρες του κόσμου. Υπάρχουν πολλοί χάρτες αλλά από τους πιο γνωστούς είναι ο χάρτης της Google δημιουργημένος φυσικά με τα επαγγελματικά εργαλεία χαρτογράφησης της ίδιας της Google και αντλώντας στοιχεία από φορείς όπως το Πανεπιστήμιο του Johns Hopkins και το Our World in Data (Google News, 2020). Ένα επίσης πολύ πρόσφατο παράδειγμα χρήσης διαδραστικού χάρτη είναι από την εταιρεία Live Universal Awareness Map (“Liveuamap”), όπου ασχολείται με το ρεπορτάζ που αφορά τομείς όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι φυσικές καταστροφές, οι τρομοκρατικές επιθέσεις και οι πόλεμοι στον κόσμο⁷, δημιούργησε έναν διαδραστικό χάρτη που αφορά τις εξελίξεις στον πόλεμο με την Ουκρανία όπου έχει συνταράξει όλο τον κόσμο και έχει φέρει και δραματικές αλλαγές σε πολλούς τομείς ακόμη και της καθημερινής ζωής. Ο χάρτης αυτός όπως και πολλοί άλλοι χάρτες του site υπάρχει σε οκτώ γλώσσες (No Author, 2022). Πηγαίνοντας λίγο πιο παλιά, αλλά και σε κάτι που συνεχίζεται μέχρι και σήμερα, η εφαρμογή Ushahidi όπου δημιουργήθηκε το 2008 μετά από κάποια βίαια γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην Κένυα, αποτελεί έναν διαδραστικό χάρτη που βασίζεται στο crowdsourcing, για να μαζέψει στοιχεία για περιστατικά βίας από όλες τις χώρες του κόσμου⁸. Επιστρέφοντας όμως στους χάρτες για λογαριασμό περιοχών και τοπικών πραγμάτων, δραστηριοτήτων κ.λπ., υπάρχει ο χάρτης των σταθμών ενοικίασης μοτοποδηλάτων δημιουργημένος από το Suprageography⁹ και απαριθμεί πάνω από πεντακόσιους σταθμούς παγκοσμίως (Suprageography, 2010). Πηγαίνοντας τώρα προς την Ελλάδα, εκεί κάποιος θα συναντήσει κάποια πολύ καλά παραδείγματα πάνω στον τομέα. Πολύ ωραίο παράδειγμα είναι η εφαρμογή για κινητά τηλέφωνα με την

⁷ Περισσότερα για την συγκεκριμένη ειδησεογραφική ομάδα εδώ (τελευταία επίσκεψη 30/06/2022): <https://liveuamap.com/about#history>

⁸ Περισσότερα για αυτόν τον χάρτη εδώ (τελευταία επίσκεψη 30/06/2022): <https://www.ushahidi.com/about/our-story>

⁹ Περισσότερα για αυτό τον χάρτη εδώ (προσπελάστηκε 30/06/2022): <https://oobrien.com/bikesharemap/>

ονομασία Desire for Freedom, όπου δημιουργήθηκε το 2021 για την συμπλήρωση των διακοσίων χρόνων από την επανάσταση του 1821 και περιέχει έναν διαδραστικό χάρτη σε συνδυασμό με την επαυξημένη πραγματικότητα¹⁰. Έπειτα υπάρχουν και δύο πολύ αξιολογα παραδείγματα στην πόλη της Καστοριάς, το ένα αφορά έναν πολυμεσικό χάρτη που δημιούργησε μέσω του Google maps το Βυζαντινό Μουσείο της πόλης που αφορά τις εκκλησίες(όπου η πόλη απαριθμεί περίπου 70 βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς ναούς) αλλά και πολλά άλλα αξιοθέατα όπως τα αρχοντικά της πόλης τα οποία και αυτά είναι ουκ ολίγα (No Author, 2021), ενώ το δεύτερο αφορά έναν χάρτη δημιουργημένο στην εφαρμογή Google Earth από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε) Καστοριάς και αφορά τα πουλιά της λίμνης Ορεστιάδας (ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, ΑΤΖΕΜΗ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, ΛΙΟΛΙΟΥ, & ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ, 2020). Τέλος αξίζει να γίνει και μια αναφορά και σε αυτό που έκανε η εταιρεία Universal εν όψει της τελευταίας ταινίας του franchise του Jurassic World, την ταινία Jurassic World Dominion(2022), δημιούργησε έναν πολυμεσικό χάρτη όπου δείχνει πώς έχουν εξαπλωθεί στο σύμπαν της ταινίας διάφορα είδη δεινοσαύρων σε όλο τον κόσμο με τον χρήστη να κινείται στον χάρτη και να ανάλογα πού θα πατήσει, θα μπορεί να δει ένα αντίστοιχο βίντεο ή μια φωτογραφία από το σύμπαν της ταινίας (No Author, 2022). Η χρήση χαρτών από επιχειρήσεις είναι γνωστή τακτική η οποία ονομάζεται geomarketing (GONZALEZ, SANCHEZ, & MARTIN POLO, Η ΕΞΥΠΝΗ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ, 2021), όμως με αυτό τον τρόπο δεν έχει ξαναχρησιμοποιηθεί ποτέ στο παρελθόν.

¹⁰ Περισσότερα για αυτή την εφαρμογή εδώ (προσπελάστηκε 30/06/2022): <https://greece2021.gr/en/provoles.html>

Κεφάλαιο 2. Ο δήμος Ηλιούπολης Αττικής και η προσωπική του ανάδειξη μέσα από τις νέες τεχνολογίες χαρτογράφησης

Το να αναδειχθεί ένας δήμος μέσα από τις νέες τεχνολογίες, ακόμη και στην σημερινή εποχή όπου μπορεί καθένας χρήστης του διαδικτύου να δημιουργήσει υλικό (content) και να το προωθήσει σε πολλές πλατφόρμες, είναι αρκετά δύσκολο. Αυτό που πρέπει να κάνει είναι να δει ποιο είναι το ανταγωνιστικό του πλεονέκτημα σε σχέση με άλλους και βάση αυτού κυρίως να πορευτεί. Πάνω κάτω το ίδιο που ισχύει και με τα κράτη που αναγνωρίζονται ως brand names, το ίδιο ισχύει και για τις πόλεις και τους δήμους (Karferer, 2013). Παρότι πλέον και η ίδια η ΕΕ στηρίζει τις περιφερειακές πολιτικές πλέον και βοηθάει στην ανάπτυξη πολλών περιοχών (ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, 2018), οι ίδιοι οι δήμοι είναι αυτοί που πρέπει να προσπαθήσουν να αναπτυχθούν από μόνοι τους χρησιμοποιώντας τα ανταγωνιστικά τους εργαλεία.

Στην περίπτωση του δήμου Ηλιούπολης της Αττικής, το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που τον διακατέχει είναι ότι περιβάλλεται από πολλές πλατείες και πολλά πάρκα (πάνω από τριάντα συνολικά) ενώ επίσης περιλαμβάνει και πάρα πολύ πράσινο. Με το πρώτο είναι και που ασχολείται και η εφαρμογή παρακάτω, όπου μέσα από αυτόν τον διαδραστικό χάρτη μπορεί ο κάθε χρήστης που τον επισκέπτεται να αντλήσει στοιχεία για όλα αυτά σε σχέση με την δομή τους, την πληθώρα του κόσμου που τις επισκέπτεται ή όχι, τα αξιοθέατα που μπορεί να περιλαμβάνει κ.λπ. Έτσι λοιπόν ο χάρτης αναλύει μέσα από όλη αυτήν την παρουσίαση όλα τα πλεονεκτήματα που έχει η κάθε πλατεία και το κάθε πάρκο και έτσι βοηθάει στο να γνωρίσει κάποιος λίγο καλύτερα την περιοχή και να έχει μια πιο σφαιρική γνώση για το τι έχει να του προσφέρει σε πολλά θέματα.

Όσον αφορά την δημοτικότητα που έχουν όλα αυτά τα σημεία ενδιαφέροντος της περιοχής, παρότι όλα υπάρχουν ξεκάθαρα στον χάρτη της εφαρμογής Google χωρίς να λείπει κανένα, κάποια είναι λιγότερο δημοφιλή και κάποια περισσότερο. Οι πιο δημοφιλείς πλατείες της περιοχής είναι η πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως (Κεντρική πλατεία), η 28^{ης} Οκτωβρίου, η 25^{ης} Μαρτίου και η Ανεξαρτησίας (Αγίας Μαρίνας), ενώ τα πιο δημοφιλή πάρκα της περιοχής είναι το Άλσος Ηλιούπολης (Δημ. Κινητής), το Ρέμα της Πικροδάφνης, το πάρκο των Καλαβρύτων και το πάρκο του Ναβαρίνου. Με αυτά τα συγκεκριμένα ξεκινάει και η παρουσίαση περιήγησης που θα αναλυθεί σε επόμενο κεφάλαιο όπου ο κόσμος ακόμη και να μην γνωρίζει καλά την περιοχή, τα

συγκεκριμένα σημεία τα έχει ακούσει σίγουρα λόγω της δημοτικότητάς τους και εκτός συνόρων Ηλιούπολης. Η παρουσίαση βέβαια ξεκινάει πρώτα από τις πλατείες της περιοχής (από την πιο δημοφιλή έως την λιγότερο, αλλά καμιά φορά ακολουθεί και την γεωγραφική τοποθεσία της κάθε μιας, το ίδιο ισχύει και για τα πάρκα) και συνεχίζει με τα πάρκα. Υπάρχουν και άλλες πλατείες και άλλα πάρκα που βρίσκονται σε πολύ κεντρικά σημεία της περιοχής, όπως η πλατεία Φλέμινγκ, το πάρκο Χαλικιάκι ή το Άλσος του Αγίου Νικολάου, αλλά αυτά δεν είναι τόσο γνωστά σε όλο τον κόσμο όσο τα προαναφερθέντα. Εξάλλου το γεγονός πως υπάρχουν τόσα πολλά τέτοια σημεία σε μια περιοχή καθιστά αμέσως σχεδόν αδύνατη την ικανότητα κάποιου να γνωρίζει τόσο καλά όλα. Ο περισσότερος κόσμος γνωρίζει περισσότερο την κεντρική πλατεία και το Άλσος κυρίως λόγω των εκδηλώσεων που γίνονται εκεί συχνά, και το Ρέμα της Πικροδάφνης μαζί με τα πάρκα Ναβαρίνου και Καλαβρύτων είναι πολύ γνωστά κυρίως ως φυσικά αξιοθέατα. Επίσης αρκετή δημοτικότητα έχει και η συνοικία των Αστυνομικών με πιο γνωστό το Πανόραμα για ευνόητους λόγους που μαρτυρά και το όνομά του. Τέλος αξίζει να αναφερθεί πως ο σχετικός χάρτης που αναλύεται παρακάτω καθώς αναφέρει μέσα πληροφορίες για το κάθε ένα σημείο ξεχωριστά, δεν αναφέρει μονάχα γεωγραφική θέση, εκδηλώσεις και δημοτικότητα, αλλά και το «περιεχόμενο» του καθενός σε φυσικά (κυρίως πολύ πράσινο όπως και όλη η περιοχή, τονίζεται το αν περιέχει μεγάλη ποσότητα ή όχι), αλλά και πολιτιστικά αξιοθέατα, καθώς η περιοχή είναι επίσης πλήρης και από αξιοθέατα που αφορούν και τον πολιτισμό της χώρας.

2.1. Μια σύντομη παρουσίαση του δήμου Ηλιούπολης Αττικής

Αρχικά θα πρέπει να δοθεί ένα πλαίσιο για το ποιος είναι ο δήμος Ηλιούπολης και την ιστορία του λίγο.

Η περιοχή της Ηλιούπολης βρίσκεται στον κεντρικό τομέα των Αθηνών, στα νότια προάστια του λεκανοπεδίου και στις νοτιοδυτικές παρυφές του Υμηττού με μέσο υψόμετρο μόλις τα 150 μέτρα. Οι πρώτοι κάτοικοι ήρθαν το 1923 και ήταν Μικρασιάτες πρόσφυγες, ενώ ένα χρόνο μετά το 1924 αναγνωρίστηκε ως οικισμός. Σιγά σιγά με τα χρόνια άρχισε να αναπτύσσεται ραγδαία και έτσι το 1964 αναγνωρίστηκε και επίσημα ως δήμος των Αθηνών. Σήμερα όπως αναφέρθηκε και πριν απαριθμεί πάνω από 30 πλατείες και πάρκα αλλά επίσης και πολλές συνοικίες. Απαριθμεί επίσης 11 συνοικίες οι οποίες είναι η Αγία Μαρίνα, η Αγία Μαύρα, η Αγία Παρασκευή, ο Άγιος Κωνσταντίνος, η Άνω Ηλιούπολη, τα Αστυνομικά-Πανόραμα, η Κάτω Ηλιούπολη, το Κέντρο, το Νησάκι, το Τυπογραφικά και το Χαλικιάκι. Αποτελεί

τον 28ο μεγαλύτερο πληθυσμιακά δήμο της χώρας σύμφωνα με την τελευταία απογραφή¹¹. Με την απογραφή του 2021 σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) η Ηλιούπολη απαριθμεί 76.708 κατοίκους έναντι 78.153 το 2011 με 36.309 άνδρες έναντι 37.098 και 40.399 γυναίκες έναντι 41.055 αντίστοιχα, δηλαδή απαριθμεί περίπου 2.000 κατοίκους λιγότερους απ' ότι πριν περίπου μια δεκαετία¹². Μέσα σε όλα αυτά τα χρόνια η περιοχή έχει αναπτύξει επίσης ένα πολύ ισχυρό οικοδομικό αλλά και πολεοδομικό συγκρότημα, με πολλά κτίρια όπως σχολεία από τα οποία απαριθμεί πάρα πολλά όλα αυτά μέχρι σήμερα, δημοτικά αθλητικά στάδια, Κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών (ΚΕΠ) και πολλά άλλα, ενώ το πιο σημαντικό περί ου ο λόγος σε επόμενο κεφάλαιο (όσον αφορά το έργο μέσω του Google Earth) ο τομέας που έχει γνωρίσει μεγάλη ανάπτυξη στην περιοχή είναι οι λεωφόροι που είναι αρκετοί αλλά και οι πλατείες και τα πάρκα τα οποία σήμερα έχουν φτάσει να απαριθμούν πάνω από 30 σημεία επάνω στην περιοχή από το καθένα ξεχωριστά ενώ δεν λείπει επίσης από την περιοχή παρά την έντονη αστικοποίησή της όλα αυτά τα χρόνια δεν λείπουν καθόλου τα σημεία όπου θυμίζουν φυσικό περιβάλλον. Παρότι είναι ένα αστικό περιβάλλον γενικότερα μπορεί κανείς που θα επισκεφθεί την περιοχή να βρει σημεία όπου ταιριάζουν πολύ σε αυτό που αναζητά και επιθυμεί και να βρει ενδιαφέρον εκεί πέρα.

Στα πολλά σημεία της περιοχής υπάρχουν διαφόρων ειδών δραστηριότητες που μπορεί να ασχοληθεί κάποιος αλλά και πάρα πολλά αξιοθέατα τόσο ιστορικής και πολιτιστικής σημασίας όπως το Μνημείο των Ποντίων και το Μουσείο Εθνικής Αντιστάσεως της περιοχής, όσο και φυσικά αξιοθέατα όπως το Ρέμα της Πικροδάφνης της Ηλιούπολης (ορισμένα από αυτά αναφέρονται και παρακάτω σε επόμενα κεφάλαια). Επιπλέον οι δραστηριότητες που έχει η περιοχή όπως το Skatepark κερδίζουν αρκετά τον κόσμο νεότερης ηλικίας με ότι περιέχει μέσα.

Ένα σχολείο από την περιοχή δημιούργησε ένα βίντεο παρουσίασης της ιστορίας του τόπου μέσα από φωτογραφίες με τα πιο σημαντικά γεγονότα και πρόσωπα που σημάδεψαν την περιοχή. Μέσα από το υλικό του βίντεο φαίνεται η «μεταμόρφωση» ουσιαστικά που υπέστη ο δήμος όλα αυτά τα χρόνια όπου έχει περάσει από πολλά στάδια μετάβασης και εξέλιξης από μια περιοχή όπου δεν είχε απολύτως κανένα

¹¹ Περισσότερα για τον δήμο εδώ (τελευταία επίσκεψη 30/06/2022): <https://apofraxeis-ilioupoli.gr/γενικες-πληροφοριες-ηλιουπολη/>

¹² Περισσότερα για την απογραφή πληθυσμού για το 2021 εδώ, με την Ηλιούπολη να βρίσκεται στα στοιχεία για τον Κεντρικό τομέα των Αθηνών (προσπελάστηκε 07/08/2022): https://elstat-outsourcers.statistics.gr/Census2022_GR.pdf

στοιχείο από όλα αυτά που αναφέρθηκαν μέχρι την εποχή όπου αναπτύχθηκαν όλα αυτά και αναβαθμίστηκε ο δήμος εντελώς και έγινε όπως τον ξέρουμε σήμερα. Το βίντεο αυτή την στιγμή να έχει στην πλατφόρμα του You tube λίγο πάνω από 5.000 προβολές και σχεδόν 65 likes (Akylas, 2016).

2.2. Οι πλατείες της Ηλιούπολης με τη χρήση των νέων τεχνολογιών

Όσον αφορά το αν κάποιος αναζητήσει σε μεγάλες πλατφόρμες του διαδικτύου για τις πλατείες και τα πάρκα της Ηλιούπολης, αν θα καταφέρει να βρει αρκετά πράγματα, η απάντηση είναι και ναι και όχι.

Υπάρχουν κάποια άρθρα τα οποία αναλύουν και παρουσιάζουν λίγο αυτό το ζήτημα όπως αυτό του Athens magazine όπου αναφέρει ειρωνικά την Ηλιούπολη ως Πλατειούπολη (No Author, 2010) και αυτό της σελίδας ΝουΡου που αναφέρει τις σημαντικότερες και πιο γνωστές Πλατείες (Τζαβέλλα, 2021), αλλά και επίσης υπάρχουν και βίντεο στην πλατφόρμα του You tube τα οποία παρουσιάζουν κάποια από αυτά.

Πιο γνωστό απ' όλα είναι αυτό του youtuber, ηθοποιού και κωμικού Νίκου Αναγνωστόπουλου όπου λόγω της ιδιότητας του σατιρίζει μέσα από το βίντεο του την κατάσταση με τις πολλές πλατείες όπου όπως φαίνεται έχει χαθεί και δεν μπορεί να βρει τον δρόμο του μέσα στην πόλη παρά τις οδηγίες που του δίνει ο φίλος του από το τηλέφωνο και το βίντεο έχει περίπου 77.000 προβολές και 2.000 likes (Anagnostopoulos, 2021). Επίσης σε ένα επεισόδιο μιας εκπομπής που παιζόταν στο τηλεοπτικό κανάλι Alpha με την ονομασία “Στην Γειτονιά μας”, όπου εκεί γίνεται ένα ρεπορτάζ για την περιοχή γενικότερα και δεν θα μπορούσε να απουσιάζει η αναφορά στην πολυπλοκότητα όσον αφορά τις πλατείες (No Author, 2016). Επιπρόσθετα υπάρχει και ένα βίντεο στο οποίο ο δημιουργός όντας όπως φαίνεται επαγγελματίας στον σχεδιασμό 3D μοντέλων, παρουσιάζει ένα project στο οποίο όπως φαίνεται έχει δημιουργήσει μια αναπαράσταση κάποιων εκ των σημαντικότερων σημείων της περιοχής όπως το ρέμα Πικροδάφνης και το πάρκο Χαλικάκι και ενώ το βίντεο έχει ελάχιστες προβολές (220 views και 10 likes περίπου) φαίνεται το πόσο επαγγελματική δουλειά και ρεαλιστική απεικόνιση έχει γίνει σ' αυτό (Iconic 3D, 2020). Επιπλέον υπάρχουν και κάποια vlog βίντεο στα οποία ο δημιουργός κυκλοφορεί με την κάμερα και παρουσιάζει μια τοποθεσία, όπου στην περίπτωση αυτή έχουμε την παρουσίαση της περιοχής τη Ηλιούπολης. Πιο γνωστό βίντεο από όλα αυτά είναι ένα βίντεο που

δημιούργησε ένα αγγλόφωνο κανάλι, διάρκειας μίας ώρας περίπου και στο οποίο μέσα από τον φακό του περνάει από τις σημαντικότερες πλατείες και τα σημαντικότερα πάρκα και όχι μόνο (Earth Sound Walks, 2020). Υπάρχουν επίσης και λίγα ακόμα παρόμοια βίντεο κυρίως βέβαια με την χρήση drone όπου παρουσιάζουν πολλά σημεία ενδιαφέροντος της περιοχής τα οποία θα αναφερθούν και παρακάτω, ενώ τέλος και ο Ευτύχης Μπλέτσας, ένας από τους πιο γνωστούς travel vloggers της Ελλάδας έχει κάνει το 2012 κάποια σχετικά τέτοια βίντεο στην Ηλιούπολη κυρίως από κάποιες εκδηλώσεις που είχαν γίνει εκεί¹³.

Εν κατακλείδι αυτό που διαπιστώνεται είναι ότι υπάρχει ένα σημαντικά ικανοποιητικό υλικό στις αντίστοιχες πλατφόρμες αναζήτησης τόσο σε άρθρα όσο και οπτικοακουστικό υλικό (βίντεο). Δεν είναι τόσο άγνωστη η περιοχή και το ζήτημα με τις πλατείες αλλά και δεν είναι και από τα πιο συζητούμενα σε όλη την χώρα όπως άλλα που είναι περισσότερο γνωστά και συζητήσιμα. Αυτό φαίνεται κυρίως από τις προβολές που έχουν τα περισσότερα βίντεο ιδιαίτερα στην πλατφόρμα του You tube. Με εξαίρεση το βίντεο του γνωστού κωμικού, όλα τα υπόλοιπα δεν ήταν και τόσο γνωστά, χωρίς όμως να μην έχουν και καθόλου κοινό. Απλά αυτό που φαίνεται από τα περισσότερα είναι ότι δεν ασχολούνται τόσο με τα πιο άγνωστα σημεία της περιοχής όσο με τα πιο γνωστά και τα πιο κεντρικά σημεία. Ορισμένα από τα άρθρα κιόλας επισημαίνουν πως αναφέρουν μόνο τα πιο σημαντικά σημεία και όχι όλα καθώς η κατάσταση και με τις πλατείες και πάρκα τους έχει μπερδέψει πάρα πολύ και δεν είναι δυνατόν να ξεδιαλύνουν την κατάσταση εντελώς. Παρόλα αυτά βέβαια στους χάρτες αναφέρεται ξεκάθαρα το κάθε σημείο της πόλης, αλλά και πάλι είναι αδύνατο για έναν μέσο άνθρωπο που δεν γνωρίζει πολύ καλά την περιοχή να ασχοληθεί με όλα αυτά καθώς το όλο εγχείρημα είναι χρονοβόρο και χρειάζεται εξονυχιστική έρευνα. Παρόλα αυτά βέβαια ακόμα και με μόνο τα πιο σημαντικά σημεία, όλο το υλικό που υπάρχει εκεί για την περιοχή, είναι πολύ σωστά δομημένο και έχει γίνει μια πολύ αξιοπρεπής έρευνα για όλα αυτά.

¹³ Όλα τα σχετικά βίντεο του Ευτύχη Μπλέτσα εδώ (τελευταία επίσκεψη 30/06/2022): <https://youtu.be/0BEc6qtTW3s> https://youtu.be/I_e2aS9ynpU <https://youtu.be/IUuvJj8Mgm0> https://youtu.be/_EcfmOL8DwU <https://youtu.be/vaoB8QqxUp8>

Κεφάλαιο 3. Η εφαρμογή Google Earth: Η χρήση της και τα βασικά χαρακτηριστικά της

Το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την δημιουργία αυτού του χάρτη είναι η εφαρμογή Google Earth με τα εργαλεία της οποίας δημιουργήθηκε ένας ψηφιακός τουριστικός οδηγός ουσιαστικά μπορεί ο εκάστοτε χρήστης να περιηγηθεί μέσα από αυτόν με τρόπο σαν να ήταν στην περιοχή αλλά και να αντλήσει πληροφορίες από αυτόν σαν να διαβάζει κάποιον τουριστικό οδηγό για αυτήν.

Αυτήν την πρακτική με αυτό το εργαλείο όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενο κεφάλαιο την χρησιμοποίησαν και άλλοι για άλλες περιοχές λόγω της ευχρηστίας της στην δημιουργία τέτοιων πραγμάτων. Και τα αντικείμενα που ασχολήθηκαν όσοι χρησιμοποίησαν-και χρησιμοποιούν ακόμα-αυτό το εργαλείο έχουν να κάνουν κυρίως με τα σημαντικότερα σημεία δίνοντας μια άποψη αυτού αλλά και πολλές φορές αρκετές πληροφορίες για αυτό που φαίνεται ώστε να τις αντλήσει αυτός που θα περιηγηθεί εκείνη την στιγμή. Χρησιμοποιούνται πολλοί τρόποι δια δραστηκότητας, με κάποιους να έχουν δημιουργήσει μέχρι και quiz για εκμάθηση κάποιων εκ των σημαντικότερων σημείων ενδιαφέροντος του πλανήτη (βέβαια κάποιες από αυτές τις λειτουργίες γίνονται μόνο με την βοήθεια του Studio του Google Earth, χωρίς αυτό φυσικά να ακυρώνει τα εργαλεία του καθώς και αυτά είναι αρκετά).

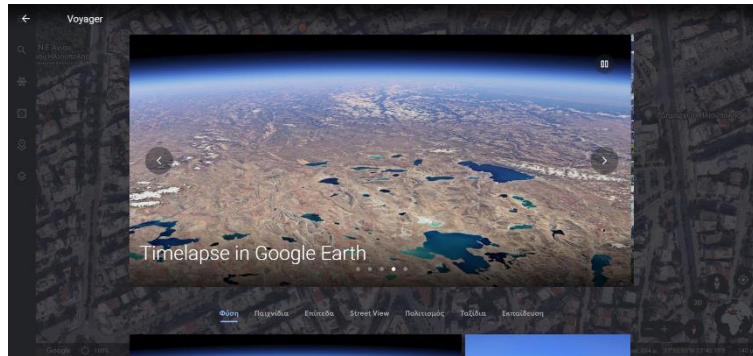
Αυτό το εργαλείο έχει την τάση να συγκρίνεται με το εργαλείο των Google Maps που αναφέρθηκε και αναλύθηκε λίγο πιο πάνω, αλλά η αλήθεια είναι πως υπάρχουν πολλές διαφορές ανά μεταξύ τους. Βέβαια τα κοινά τους είναι πως έχουν τις ίδιες πληροφορίες στα περισσότερα σημεία και δεν διαφέρουν και ενώ δηλαδή η μια εφαρμογή καλύπτει μια περιοχή ολόκληρη αυτή καλύπτεται και από την άλλη. Για παράδειγμα, στην περιοχή της Ηλιούπολης στον νομό Αττικής που αναφέρεται παρακάτω, και οι δύο εφαρμογές έχουν τα ίδια στοιχεία σχεδόν για τους δρόμους, τις πλατείες, τα πάρκα κ.λπ., και μπορεί να γίνει αναζήτηση του κάθε στοιχείου αυτού στον χάρτη αλλά και πλοήγηση από και προς την περιοχή αυτή, από κάθε άποψη. Μια από αυτές και πιο σημαντική είναι πως το Google Earth εργαλείο δίνει μια τρισδιάστατη παρουσίαση στην περιήγηση αντίθετα από το άλλο προαναφερθέν, όπου μέσα από το Street View εργαλείο της εφαρμογής ο χρήστης έχει την δυνατότητα περιήγησης 360 μοιρών μέσω δορυφόρου. Επίσης μέσα από εκεί μπορεί πολύ εύκολα κάποιος να διαλέξει μια περιήγηση που δημιουργήθηκε από πρόσωπα όπως το BBC Earth, National Geographic

αλλά ακόμα και οποιοσδήποτε άλλος, καθώς η εφαρμογή δίνει την δυνατότητα σε οποιονδήποτε χρήστη την χρησιμοποιεί και ξέρει να δημιουργήσει την δική του περιήγηση με όποιο θέμα επιθυμεί για να την δουν άλλοι χρήστες. Υπάρχουν δύο τρόποι για να δημιουργήσει κάποιος μια παρουσίαση, η μία είναι μέσω διαδικτύου (Web version) και η άλλη είναι μέσω της εφαρμογής που κατεβάζει μέσα από το site του Google Earth, το Google Earth Pro με αρκετά εργαλεία δωρεάν αλλά και κάποια επί πληρωμή¹⁴. Μπορεί να λειτουργήσει τόσο σε υπολογιστή όσο και σε κινητό τηλέφωνο, αρκεί να γίνει κατέβασμα (download) αυτής μέσω του play store όπου εκεί μπορεί να την δουλέψει κάποιος σχεδόν όπως στον υπολογιστή. Για τους περισσότερους χρήστες συστήνεται η Web version, είτε από υπολογιστή είτε από κινητή συσκευή, που είναι πιο εύχρηστη. Κλασικό παράδειγμα αυτού αποτελεί και ο χάρτης που αναφέρεται παρακάτω, όπου δημιουργήθηκε με την Web version. Φυσικά εφόσον πρόκειται για διαδικτυακή έκδοση η σύνδεση στο διαδίκτυο είναι απαραίτητη τόσο για την δημιουργία έργων όσο και για την επίσκεψη από χρήστες γενικότερα.

Γενικότερα το εργαλείο Google Earth περιέχει πολλές δυνατότητες σε κάθε έναν που το χρησιμοποιεί. Η κάθε μια δυνατότητα έχει και τα δικά της χαρακτηριστικά και εξυπηρετεί σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

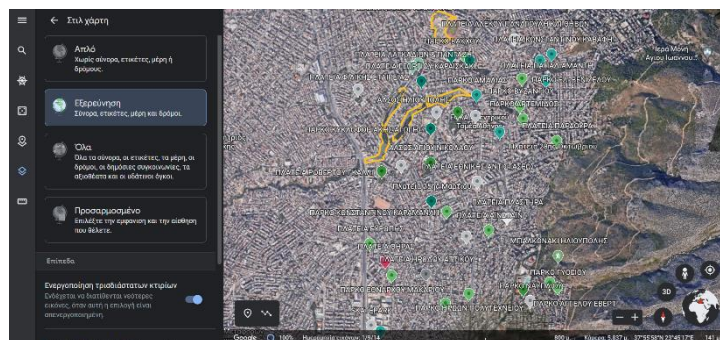
Ξεκινώντας από την λειτουργία του Voyager (ταξιδιώτης), μέσα από αυτήν ο κάθε χρήστης μπορεί να δει έργα και χάρτες δημιουργημένους από άλλους χρήστες (κυρίως πολύ μεγάλες εταιρείες ανά τον κόσμο), με όλο αυτό να χωρίζεται και σε θεματικές ανάλογα με το τι ενδιαφέρει τον καθένα όπως φύση, πολιτισμό, παιχνίδια και πολλά ακόμα [EIKONA 1].

¹⁴ Περισσότερες πληροφορίες για την εφαρμογή Google Earth εδώ (τελευταία επίσκεψη 10/07/2022): <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.google.earth&hl=el&gl=US>

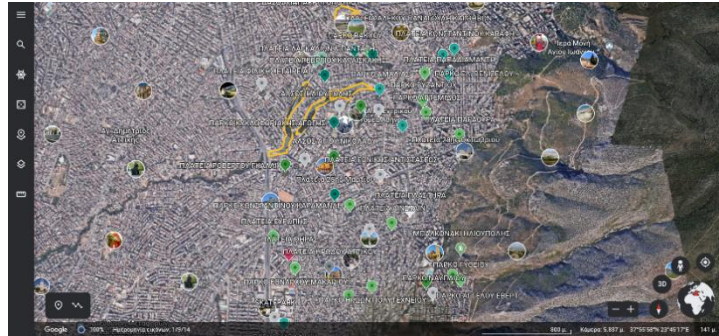


Εικόνα 1. Μια άποψη από το εργαλείο του Voyager(ταξιδιώτη) του Google Earth. Έχει αρκετές περιηγήσεις που έχουν δημιουργηθεί από άλλους χρήστες αλλά και θεματικές στο κάτω μέρος για να βρει κάποιος κάτι που μπορεί να αναζητά ανάλογα τα ενδιαφέροντά του.

Επίσης μπορεί και κάποιος αν θελήσει να αλλάξει κάποιες ρυθμίσεις για το πώς θα φαίνεται ο χάρτης αλλά και να αποκρύψει ή όχι κάποιες λειτουργίες. Ο λόγος φυσικά για το εργαλείο που ονομάζεται “Στιλ χάρτη” αλλά και για την δυνατότητα απόκρυψη και μη των φωτογραφιών. Το πρώτο αφορά κάποιες μικρές παραμέτρους για το πώς θα εμφανίζεται μια περιοχή στον χάρτη, με το αν θα φαίνονται τα σύνορα μεταξύ των περιοχών κ.λπ., κάποια φυσικά και πολιτιστικά αξιοθέατα, οι συγκοινωνίες όπου μπορούν να επιλεχθούν το απλό, η εξερεύνηση, η εμφάνιση όλων αλλά και επίσης μπορεί να το προσαρμόσει κάποιος για το τι θέλει να φαίνεται [EIKONA 2]. Επιπρόσθετα οι “Φωτογραφίες” έχει την δυνατότητα να εμφανίζει ή όχι τις φωτογραφίες που έχουν τραβηχτεί σε ένα μέρος του χάρτη και έχουν κοινοποιηθεί στην πλατφόρμα της Google από διάφορους χρήστες [EIKONA 3].

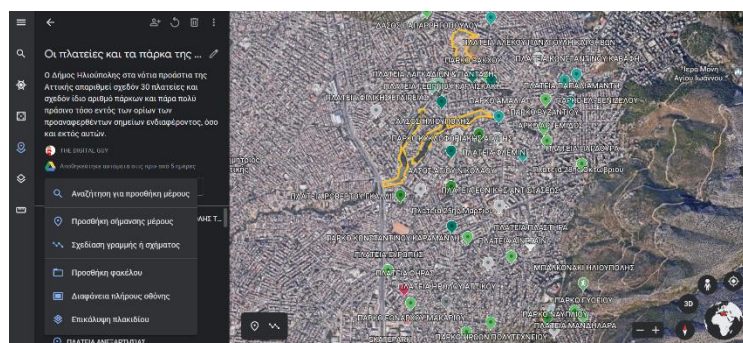


Εικόνα 2. Οι διάφορες λειτουργίες του Στιλ χάρτη, όπως φαίνονται στα αριστερά. Ο κάθε χρήστης μπορεί να επιλέξει όποια ταιριάζει σε αυτόν ανάλογα με την δραστηριότητα που χρησιμοποιεί τον χάρτη.



Εικόνα 3. Μια άποψη του χάρτη της Ηλιούπολης από την εφαρμογή Google Earth με την χρήση του εργαλείου "Φωτογραφίες". Έτσι ο χρήστης έχει την δυνατότητα να δει όχι μόνο την περιοχή, αλλά και τις φωτογραφίες που έχουν κοινοποιηθεί εκεί.

Προχωρώντας τώρα προς την δημιουργία περιήγησης (tour) μέσω του Google Earth, όπως αυτό παρακάτω, επιτυγχάνεται με διάφορα εργαλεία που δίνει η εφαρμογή. Αρχικά αφού δημιουργηθεί η παρουσίαση, μπορεί να προστεθεί από τον δημιουργό κάποια ενότητα που να ταιριάζει [ΕΙΚΟΝΑ 4]. Ο δημιουργός μπορεί να προσθέσει ένα συγκεκριμένο μέρος στο έργο του ή μπορεί αν θέλει να χαράξει μια πορεία ή σχήμα από ένα συγκεκριμένο σημείο σε ένα άλλο είτε για να επισημάνει μια πορεία είτε για να επισημάνει ένα σημείο το οποίο δεν υπάρχει στο χάρτη ή δεν είναι εμφανή τα όριά του. Τέλος, οι έξτρα δυνατότητες που έχει ο δημιουργός ενός έργου είναι η δημιουργία φακέλου όπου μπορεί να βάλει μέσα σημεία ενδιαφέροντος (σημάνσεις μέρους, σχήματα και πορείες) ενώ επίσης υπάρχει και η δυνατότητα προσθήκης διαφάνειας πλήρους οθόνης στην οποία μπορεί να προστεθεί μια φωτογραφία σαν φόντο (background) και να προστεθεί και κείμενο με πληροφορίες όπου αυτό χρησιμοποιείται κυρίως στην αρχή της περιήγησης σαν εισαγωγική ενότητα για να περιγράψει την περιήγηση.



Εικόνα 4. Τα διάφορα εργαλεία για την ανάπτυξη μιας περιήγησης (tour) στην εφαρμογή Google Earth. Κάτω αριστερά από την φωτογραφία φαίνεται η στήλη με τα εργαλεία όταν ο χρήστης έχει πατήσει την επιλογή που λέει "Νέα λειτουργία".

Κεφάλαιο 4. Ο διαδραστικός- πολυμεσικός χάρτης των πλατειών και των πάρκων της Ηλιούπολης της Αττικής

Ο Δήμος Ηλιούπολης της Αττικής όπως προαναφέρθηκε και πιο πάνω, έχει την διαφορά- αλλά και το προνόμιο όπως πιστεύουν πολλοί- του να περιλαμβάνει έναν μεγάλο αριθμό πλατειών και πάρκων και πολύ πράσινου. Αυτό τον καθιστά μια από τις λίγες περιοχές-όχι μόνο στην Ελλάδα λογικά αλλά και στον κόσμο-που έχει τόσα πολλά απ' το καθένα. Όμως αυτό όπως επίσης προαναφέρθηκε καθιστά πολλές φορές αδύνατη την προσέγγιση σε ένα συγκεκριμένο σημείο λόγω της πληθώρας αυτών και της μη κατανόησης της ακριβής τοποθεσίας. Βέβαια όπως επίσης προαναφέρθηκε και πιο πάνω, όλα τα σημεία ενδιαφέροντος μπορούν να αναζητηθούν και να βρεθούν μέσα στους χάρτες και υπάρχει δυνατότητα πλοήγησης από και προς την περιοχή, όμως υπάρχουν άλλα προβλήματα που συνοδεύουν και δυσκολεύουν το όλο εγχείρημα. Για παράδειγμα μπορεί κάποιος άνθρωπος να θέλει να αναζητήσει ένα συγκεκριμένο μνημείο ή μια συγκεκριμένη επετειακή εκδήλωση η οποία υπάρχει ή γίνεται σε κάποια συγκεκριμένη πλατεία αλλά λόγω της μη κατανόησης της ακριβής τοποθεσίας να μην μπορέσει να την βρει εύκολα, καθώς επίσης αξίζει να αναφερθεί πως τοπικός οδηγός (information kiosks) δεν υπάρχει όπως σε άλλες περιοχές. Επίσης υπάρχει και το πρόβλημα της ασυμφωνίας για την ταυτότητα και την ιδιότητα κάποιων εκ των σημείων ενδιαφέροντος. Για παράδειγμα εδώ, μπορεί οι πηγές που βρέθηκαν για την έρευνα να λένε πως πρόκειται για πλατεία ή για πάρκο, όμως οι κάτοικοι να διαφωνούν και να υποστηρίζουν πως πρόκειται για πάρκο και όχι για πλατεία. Επίσης ένα άλλο που μπορεί να μπερδέψει τους πολίτες (κατοίκους και μη) είναι η μη κοινή ονομασία, που αν και υπάρχει επίσημη ονομασία για το κάθε σημείο, έχει επικρατήσει μια άλλη ονομασία πολύ πιο γνωστή ειδικά στους κατοίκους σε βαθμό που σχεδόν ή εντελώς έχουν ξεχάσει την επίσημη, κάτι το οποίο επηρεάζει πολύ την συνεννόηση.

Στην τελευταία περίπτωση έγκειται και το μεγαλύτερο μειονέκτημα του όλου εγχειρήματος. Η έρευνα που πρέπει να γίνεται σε τέτοιες περιπτώσεις πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτική και να ακολουθεί όσο γίνεται τις πιο έγκυρες πηγές, προσέχοντας αρκετά τις λιγότερο αναξιόπιστες, ακόμα και αν ο ερευνητής έχει γνώση και εμπειρία πάνω στο θέμα και γνωρίζει αρκετά κάποια πράγματα επιπλέον (ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ, 2019). Για παράδειγμα, ένα βίντεο που έχει ανέβει στο επίσημο κανάλι στην πλατφόρμα του You tube ενός τοπικού ειδησεογραφικού, αναφέρει ο συνεντευξιαζόμενος ότι η

Ηλιούπολη έχει 33 πλατείες (NOTIA.GR, 2012) αλλά ο συγκεκριμένος δεν ήταν κάποιος επίσημος φορέας αλλά απλά ο ιδιοκτήτης ενός τοπικού μαγαζιού¹⁵. Ενώ αντίθετα σε μια συνέντευξη τύπου που έδωσε ο πρώην Δήμαρχος Ηλιούπολης κ.Βαλασόπουλος Βασίλης, ανέφερε τις εκτάσεις των πλατειών και των πάρκων αλλά και του πράσινου της περιοχής σε στρέμματα (Hellasnews, 2018), πράγμα το οποίο λόγω της θέσης αυτού του ανθρώπου κάνουν τα λεγόμενά του πιο αξιόπιστα. Γενικότερα το υλικό της έρευνας έχει γίνει με προσοχή και όπως ορίζει μια σωστή βιβλιογραφική έρευνα (ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ, Η βιβλιογραφική έρευνα, 2015) όπως θα αναφερθεί και παρακάτω.

Για αυτό λοιπόν ο συγκεκριμένος χάρτης-η συγκεκριμένη περιήγηση, έχει ως βασικό σκοπό της το να βοηθήσει τον κόσμο γενικότερα να μάθει όλα αυτά τα σημεία ενδιαφέροντος της περιοχής καλύτερα μέσα από αυτήν την διαδραστική παρουσίαση γενικότερα να αντλήσει πληροφορίες για να βοηθηθεί περισσότερο. Για αυτό μαζί με τις φωτογραφίες και τον χάρτη θα δίνεται και ένα λεπτομερέστατο κείμενο κάθε φορά το οποίο αναφέρει τις βασικότερες πληροφορίες για την εκάστοτε πλατεία και το εκάστοτε. Οι πληροφορίες θα αφορούν την ονομασία που της έχουν δώσει οι κάτοικοι (αν είναι διαφορετική από την επίσημη), τα βασικά αξιοθέατα ή μνημεία αν συμπεριλαμβάνει, τις κατηγορίες ανθρώπων που συνήθως τις επισκέπτονται, το αν συνδυάζεται με μαγαζιά εστίασης τριγύρω, τυχόν εκδηλώσεις που μπορεί να γίνονται κάποιες φορές και πολλά άλλα που θα αναφερθούν παρακάτω.

Για αυτό το λόγο η πηγή που χρησιμοποιήθηκε για την άντληση πληροφοριών σχετικά με τα σημεία ενδιαφέροντος πάνω στον χάρτη είναι η ίδια με τις πληροφορίες για την ιστορία του τόπου που χρησιμοποιήθηκε και παραπάνω¹⁶. Βέβαια σε ορισμένα σημεία τηρουμένων των αναλογιών ακόμα και να αναφέρεται κάτι με τον έναν τρόπο στην βιβλιογραφία αλλά φαίνεται ή αναφέρεται για κάτι άλλο στον χάρτη, τηρείται αυτό που αναγράφει ο χάρτης. Για παράδειγμα σε ορισμένα σημεία κάποια πάρκα της περιοχής

¹⁵ Χωρίς βέβαια αυτό να κατακεραυνώνει εντελώς τα λεγόμενα αυτού του ανθρώπου όντας και ο ίδιος πολλά χρόνια κάτοικος της περιοχής, όμως σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν τόσο αξιόπιστα τα λεγόμενα ενός απλού ανθρώπου

¹⁶ Ίδιο με το 11.

αναφέρονται ως πλατείες στις πηγές αλλά παρότι αναφέρονται έτσι, αυτό που τηρήθηκε στο τέλος ήταν αυτό που λέει ο χάρτης¹⁷.

4.1. Βασικά χαρακτηριστικά του διαδραστικού- πολυμεσικού χάρτη των πλατειών και των πάρκων της Ηλιούπολης της Αττικής.

Ο διαδραστικός χάρτης λοιπόν με τις πλατείες και τα πάρκα της περιοχής της Ηλιούπολης περί ου ο λόγος, είναι όπως προαναφέρθηκε δημιουργημένος με το Google Earth και επάνω σε αυτόν έχουν μαρκαριστεί όλα τα πιο σημαντικά (και όχι μόνο) σημεία ενδιαφέροντος της περιοχής. Συγκεκριμένα η παρουσίαση αυτή περιέχει 52 σημεία εκ των οποίων η πρώτη είναι διαφάνεια πλήρους οθόνης όπου ουσιαστικά γίνεται μια μικρή παρουσίαση του τι παρουσιάζεται σε όλο το έργο, ενώ τα υπόλοιπα 51 σημεία είναι σημάνσεις μέρους δηλαδή πλατείες και πάρκα, με τα 24 πρώτα να είναι πλατείες και τα υπόλοιπα 27 πάρκα. Ονομάζεται «Οι πλατείες και τα πάρκα της Ηλιούπολης» όπως φαίνεται και στον τίτλο του έργου μαζί με μια περίληψη που το συνοδεύει η οποία αναφέρει με λίγο πιο συνοπτικά λόγια (σχεδόν λιγότερα και από την πρώτη διαφάνεια του έργου) το τι πραγματεύεται και δείχνει αυτή η παρουσίαση [ΕΙΚΟΝΑ 5].

Οι πλατείες και τα πάρκα της Ηλιούπολης



THE DIGITAL GUY • 20 Αυγούστου 2022

Ο Δήμος Ηλιούπολης στα νότια προάστια της Αττικής απαριθμεί σχεδόν 30 πλατείες και σχεδόν ίδιο αριθμό πάρκων και πάρα πολύ πράσινο τόσο εντός των ορίων των προαναφερθέντων σημείων ενδιαφέροντος, όσο και εκτός αυτών.

Εικόνα 5. Η εισαγωγική καρτέλα του έργου με τον τίτλο και τις ελάχιστες πληροφορίες για αυτό. Μέσα του επισημαίνεται ο σημαντικότερος λόγος ύπαρξης της παρουσίασης. Η τελευταία ημερομηνία επεξεργασίας του έργου επίσης αναγράφεται δίπλα στον λογαριασμό του δημιουργού, με αυτήν όμως να μεταβάλλεται συχνά ένεκα της συχνής επεξεργασίας που πρόκειται να

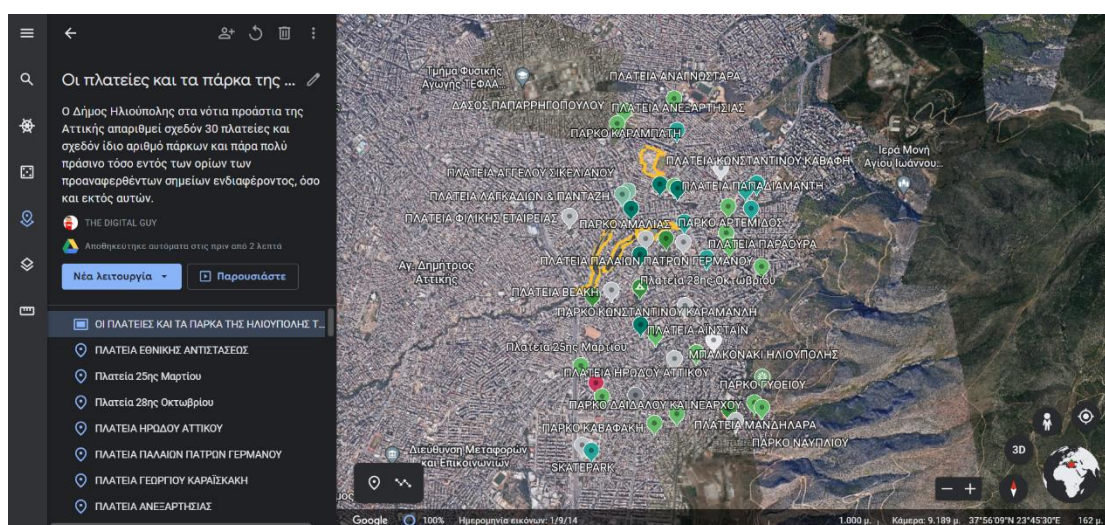
¹⁷ Για παράδειγμα το πάρκο της Τσαμαδού αναγράφεται στο site ως πλατεία, αλλά στον χάρτη έλεγε πάρκο. Έτσι τηρουμένων των αναλογιών και γνωρίζοντας επίσης αυτήν την τοποθεσία, ακολουθήθηκε αυτό που αναγραφόταν στο χάρτη του Google Earth.

υφίσταται αυτό, καθώς οι πληροφορίες -αλλά και τα πολυμέσα πολλές φορές- σίγουρα θα ανανεώνονται με την πάροδο του χρόνου.

Οι πλατείες ξεκινούν από την πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως (ή αλλιώς Κεντρική Πλατεία¹⁸) και τελειώνουν με την πλατεία Φιλικής Εταιρείας, ενώ τα πάρκα από το Άλσος Ηλιούπολης και καταλήγουν στο πάρκο Αμαλίας. Συγκεκριμένα η παρουσίαση έχει ως εξής: μετά την εισαγωγική διαφάνεια πλήρους οθόνης, η παρουσίαση ξεκινάει με την πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως, προχωράει στην πλατεία 25^{ης} Μαρτίου (ή αλλιώς κάτω πλατεία Ηλιούπολης), έπειτα συνεχίζει στην πλατεία 28^{ης} Οκτωβρίου, μετά στην πλατεία Ηρώδου του Αττικού (αλλιώς Αγία Παρασκευή), μετά στην πλατεία Παλαιών Πατρών Γερμανού (αλλιώς ΙΚΑ), στην πλατεία Γεωργίου Καραϊσκάκη (αλλιώς πλατεία Κανάρια), στην πλατεία Ανεξαρτησίας (αλλιώς πλατεία Αγίας Μαρίνας), στην πλατεία Φλέμινγκ, στην πλατεία Άγγελου Σικελιανού, στην πλατεία Λαγκαδιών & Πανταζή, στις πλατείες Πλαστήρα, Αϊνστάιν και Αεροπορίας (αλλιώς πλατεία Κωνσταντίνου Καραμανλή), στην πλατεία Παπαδιαμάντη, στην πλατεία Παράθυρα, στην πλατεία Μανδηλαρά (αλλιώς Πλατεία Αστυνομικών), στην πλατεία Αλέκου Παναγούλη, στην πλατεία Κωνσταντίνου Καβάφη (αλλιώς πλατεία Θεσσαλονίκης), στην πλατεία Αναγνωσταρά, στις πλατείες Ευρώπης Βεάκη και Θήρας, στην πλατεία Ρομπέρτου Γκάλλι, και τέλος από τις πλατείες στην πλατεία Φιλικής Εταιρείας, ενώ αμέσως μετά ξεκινώντας με τα πάρκα το πρώτο είναι το Άλσος Ηλιούπολης, μετά είναι το Ρέμα της Πικροδάφνης, έπειτα το πάρκο Καλαβρύτων και το πάρκο Ναυαρίνου, συνεχίζει με το πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής, μετά με το Άλσος Αγίου Νικολάου, το πάρκο Χαλικιάκι, τα πάρκα Αρτέμιδος, Βυζαντίου και Βενιζέλου, το πάρκο Αναστάσεως, το Δάσος του Παπαρρηγόπουλου και το πάρκο Καραμπάτη, το πάρκο Κωνσταντίνου Καραμανλή, το Skatepark και το πάρκο Καβαφάκη, τα πάρκα Εθνάρχου Μακαρίου, Δαίδαλου και Νεάρχου και Ηρώων Πολυτεχνείου, το «Μπαλκονάκι» Ηλιούπολης, τα πάρκα Άγγελου Έβερτ, Γυθείου και Ναυπλίου, τα πάρκα Τσαμαδού, Βάκχου και Βησσαρίου και Μπέλες και τελευταίο σε όλη την παρουσίαση είναι το πάρκο Αμαλίας[EIKONA 6]. Το σκεπτικό πίσω από την σειρά που ακολουθεί η παρουσίαση είναι αρχικά τόσο στις πλατείες όσο και στα πάρκα είναι πως πρώτα πρέπει να αναφερθούν τα πιο γνωστά στον περισσότερο κόσμο σημεία και μετά να ακολουθήσουν τα πιο άγνωστα, δηλαδή για αυτό ξεκίνησε από την Κεντρική πλατεία

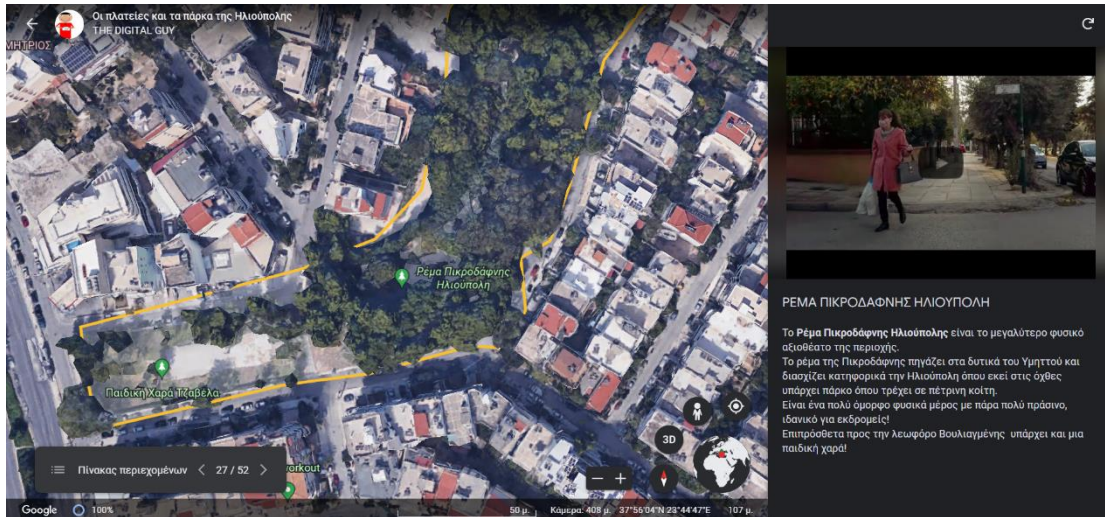
¹⁸ Στον χάρτη επάνω όπως φαίνεται και από τις φωτογραφίες αναγράφεται ως Εθνικής Αντιστάσεως, αλλά επειδή τόσο αυτή όσο και άλλες πλατείες της περιοχής έχουν και μια δεύτερη κοινή ονομασία στις πληροφορίες αναγράφεται και η δεύτερη ανεπίσημη ονομασία.

όπου εκτός του ότι είναι σε κεντρικό σημείο- όπως μαρτυρά και το ανεπίσημο όνομά της-είναι πασίγνωστη σε ντόπιους και μη και ακολουθούν οι γειτονικές της πλατείες 25^{ης} Μαρτίου και 28^{ης} Οκτωβρίου. Το ίδιο ισχύει και για τα πάρκα καθώς ξεκινάει με το Άλσος που είναι το πιο γνωστό και πέρα από τα σύνορα της περιοχής και συνεχίζει με το ρέμα της Πικροδάφνης που επίσης είναι ευρέως γνωστό. Γενικότερα μετά την πλατεία Φλέμινγκ και μετά το πάρκο Χαλικάκι αρχίζει και στις δύο περιπτώσεις η πορεία να επιλέγεται με βάση κυρίως γεωγραφικά κριτήρια (το που βρίσκεται το κάθε σημείο αναφοράς) και όχι τόσο η δημοτικότητα.



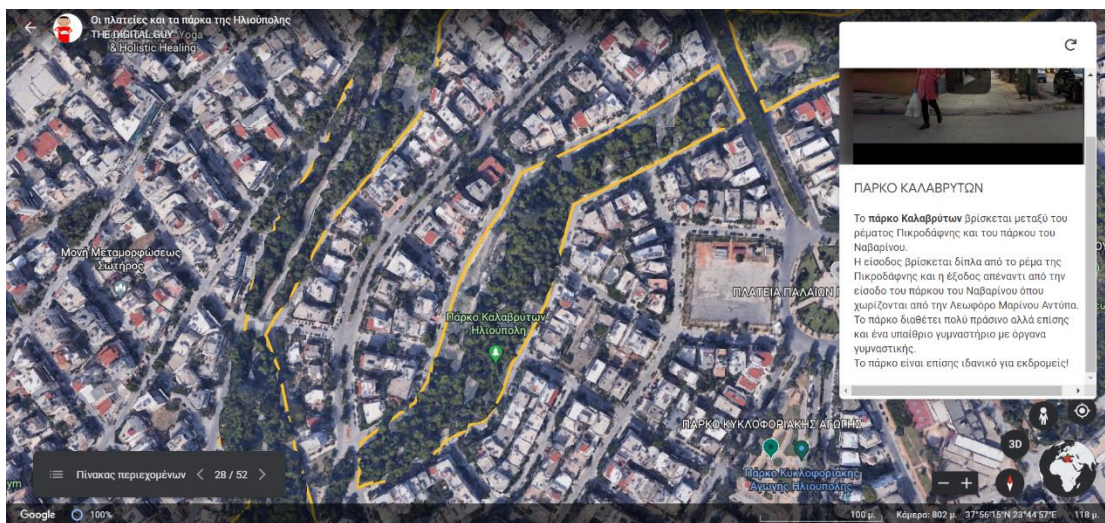
Εικόνα 6. Μια πανοραμική άποψη όλων σημάνσεων που υπάρχουν στον χάρτη σχετικά με τις πλατείες και τα πάρκα της Ηλιούπολης. Στην φωτογραφία φαίνονται και τα 51 σημεία το χάρτη που χρησιμοποιήθηκαν για το έργο. Φαίνεται επίσης πως η περιοχή περιλαμβάνει πάρα πολλά τέτοια σημεία ενδιαφέροντος όπου κάποιος δύσκολα θα καθόταν να μετρήσει και να δει πόσα είναι. Παρά ταύτα το κάθε σημείο είναι ξεχωριστό και έχει την δική του ομορφιά και την δική του ιστορία να πει.

Τέλος αξίζει να αναφερθεί πως όλα τα σημεία επάνω στον χάρτη είναι σημάνσεις μέρους εκτός από 4 σημεία που έχει δημιουργηθεί σχήμα (διαδρομή), το ρέμα Πικροδάφνης [ΕΙΚΟΝΑ 7] και τα πάρκα Καλαβρύτων [ΕΙΚΟΝΑ 8], Ναυαρίνου [ΕΙΚΟΝΑ 9] και Χαλικάκι [ΕΙΚΟΝΑ 10] και αυτά γιατί είναι δύσκολο όπως φαίνονται στον χάρτη (ειδικά το πρώτο) να καταλάβει κανείς τα όρια τους.



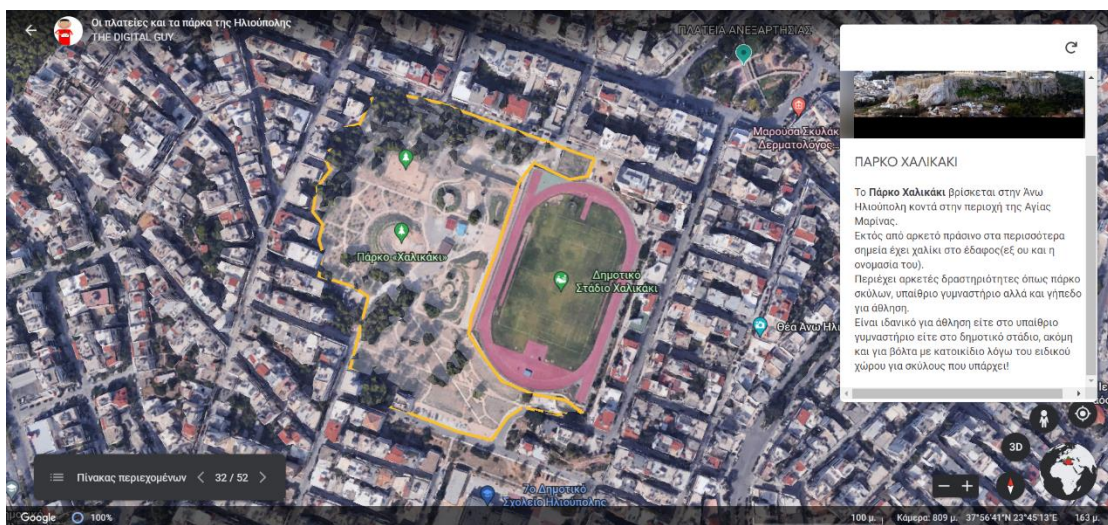
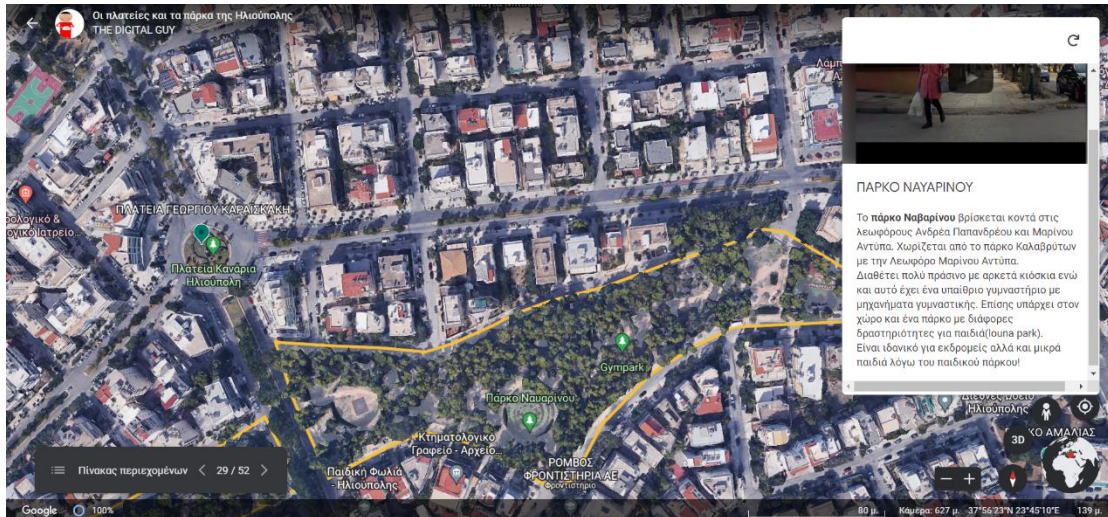
ΡΕΜΑ ΠΙΚΡΟΔΑΦΝΗΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ

Το Ρέμα Πικροδάφνης Ηλιούπολης είναι το μεγαλύτερο φυσικό αξιοθέατο της περιοχής. Το ρέμα της Πικροδάφνης πηγάζει στα δυτικά του Υμηττού και διασχίζει καταφωρικά την Ηλιούπολη όπου εκεί στις όχθες υπάρχει πάρκο όπου τρέχει σε πάτρινη κοίτη. Είναι ένα πολύ όμορφο φυσικό μέρος με πάρα πολύ πράσινο, ιδανικό για εκδρομείς! Επιπρόσθετα προς την Λεωφόρο Βουλιαγμένης υπάρχει και μια παιδική χώρα!



ΠΑΡΚΟ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ

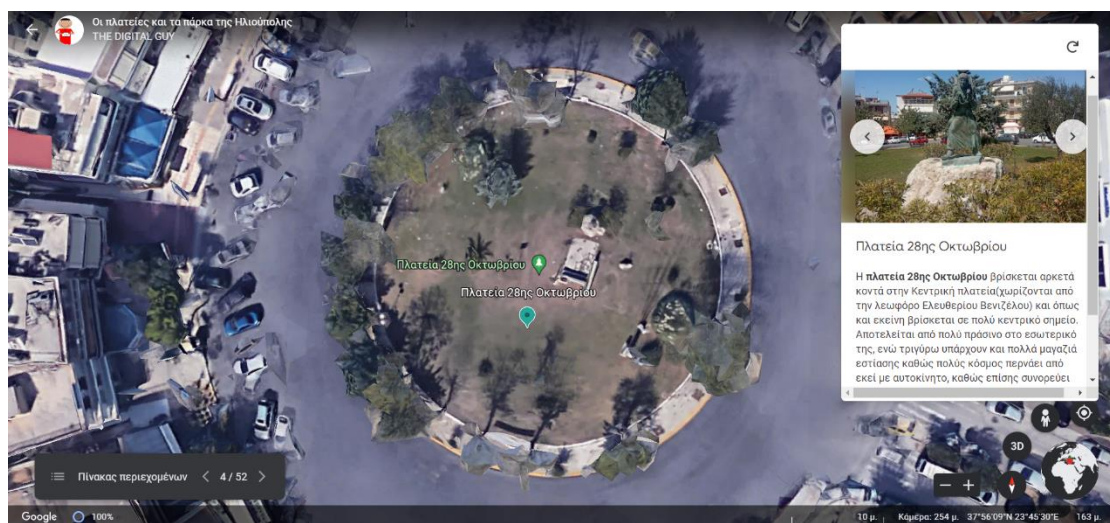
Το πάρκο Καλαβρυτών βρίσκεται μεταξύ του ρεματός Πικροδάφνης και του πάρκου του Ναβαρίου. Η είσοδος βρίσκεται δίπλα από το ρέμα της Πικροδάφνης και η έξοδος απέναντι από την είσοδο του πάρκου του Ναβαρίου όπου χωρίζονται από την Λεωφόρο Μαρину Αντύπα. Το πάρκο διαθέτει πολύ πράσινο αλλά επίσης και ένα υπαίθριο γυμναστήριο με όργανα γυμναστικής. Το πάρκο είναι επίσης ιδανικό για εκδρομείς!



Εικόνες 7-10. Αποψη και από τα 4 σημεία του έργου που έχουν γίνει με δημιουργία σχήματος για να δείξουν τα όρια του καθενός εξ αυτών, καθώς δεν ήταν πολύ ορατά ποια ήταν αυτά. Αρχικά στο Ρέμα Πικροδάφνης δεν φαινόταν τα σύνορά του από τις γειτονικές περιοχές (Άγιος Δημήτριος, Υμηττός), τα πάρκα Καλαβρύτων και Ναυαρίνου, έπρεπε να γίνει πιο εμφανές πού τελείωνε το πρώτο και πού άρχιζε το δεύτερο και στο Χαλικιάκι παρότι γίνεται αρκετά εμφανές και από τον χάρτη, χρησιμοποιήθηκε σήμα για να δείξει ποια είναι τα όρια του πάρκου βγάζοντας εκτός το δημοτικό στάδιο.

Όσον αφορά τα πολυμέσα όπου υπάρχουν σε όλα τα σημεία του χάρτη αξίζει να αναφερθεί πως οι περισσότερες φωτογραφίες και βίντεο αποτελούν έργα προσωπικής δουλειάς και δεν είναι άλλων δημιουργών ή από το διαδίκτυο [ΕΙΚΟΝΑ 11]. Παρόλα αυτά βέβαια σε κάποια σημεία υπάρχουν και φωτογραφίες με πηγές από sites της περιοχής, τόσο από τον δήμο όσο και από τοπικά ειδησεογραφικά. Για παράδειγμα στην πλατεία Ευρώπης έχει προστεθεί φωτογραφία από το site ενός τοπικού ειδησεογραφικού όπως ήταν όταν ανακαινιστικό πριν από λίγα χρόνια. Σε ορισμένα σημεία έχουν εισαχθεί και βίντεο και από την πλατφόρμα του You tube από ανθρώπους οι οποίοι φαίνεται να είναι επαγγελματίες και έχουν τραβήξει με πλάνα κάποια από τα

σημαντικότερα σημεία της περιοχής. Τα βίντεο αυτά είναι 3 με χρήση drone δύο από τον ίδιο χρήστη και ένα από έναν άλλον χρήστη (Drone Andy Boulbassakos, 2021) (Drone Andy Boulbassakos, 2021) (aqwfag, 2020) και επίσης ένα βίντεο με χρήση κάμερας όπου παρουσιάζεται σύντομα η πλατεία Ανεξαρτησίας (agreekbyron, 2016). Τέλος αξίζει να αναφερθεί πως στην εισαγωγική καρτέλα χρησιμοποιείται μια εικόνα η οποία δεν είναι φωτογραφία αλλά εικόνα με γραφικά[EIKONA 13]. Αυτή δείχνει ένα πάρκο με ένα σιντριβάνι στην μέση και θεωρήθηκε κατάλληλη για να βρίσκεται εκεί. Έχει παρθεί από την βιβλιοθήκη διανυσματικών γραφικών του Pixabay¹⁹ και έχει υποστεί μια μικρή επεξεργασία στα προγράμματα Inkscape²⁰ και Photoshop²¹.

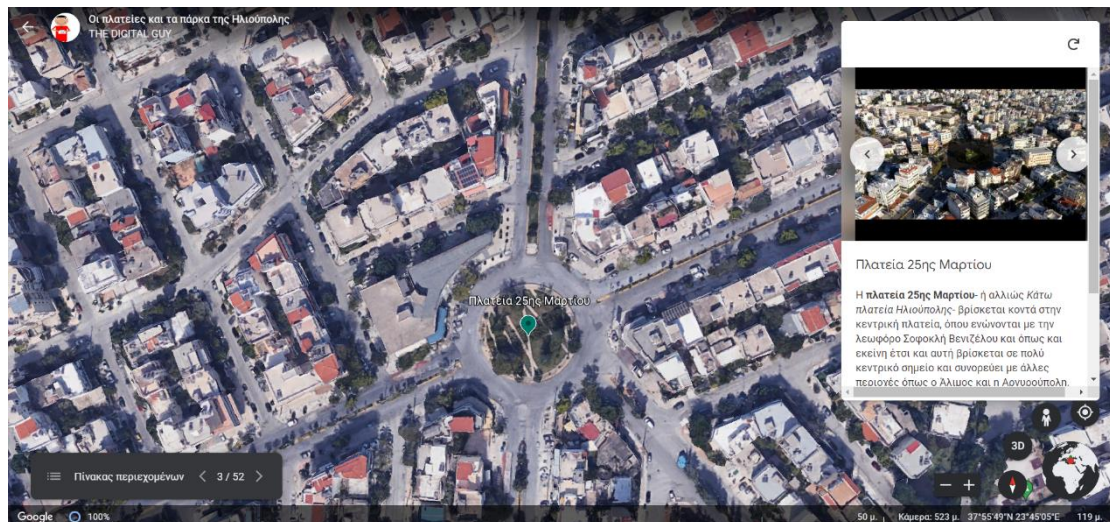


Εικόνα 11. Η πλατεία 28ης Οκτωβρίου μέσα από τα μάτια της περιήγησης στο έργο. Εκτός από το σημείο και στα δεξιά το κείμενο με την ονομασία σε bold γράμματα μαζί με τις υπόλοιπες πληροφορίες που σχετίζονται με τοποθεσία της πλατείας κ.λπ., ο αναγνώστης μπορεί να έρθει σε επαφή και με μια φωτογραφία όπου απεικονίζει το μνημείο όπου υπάρχει επάνω στην πλατεία με την γυναίκα της Πίνδου, όπου έτσι μέσα από αυτό η παρουσίαση ενισχύεται από τα πολυμέσα.

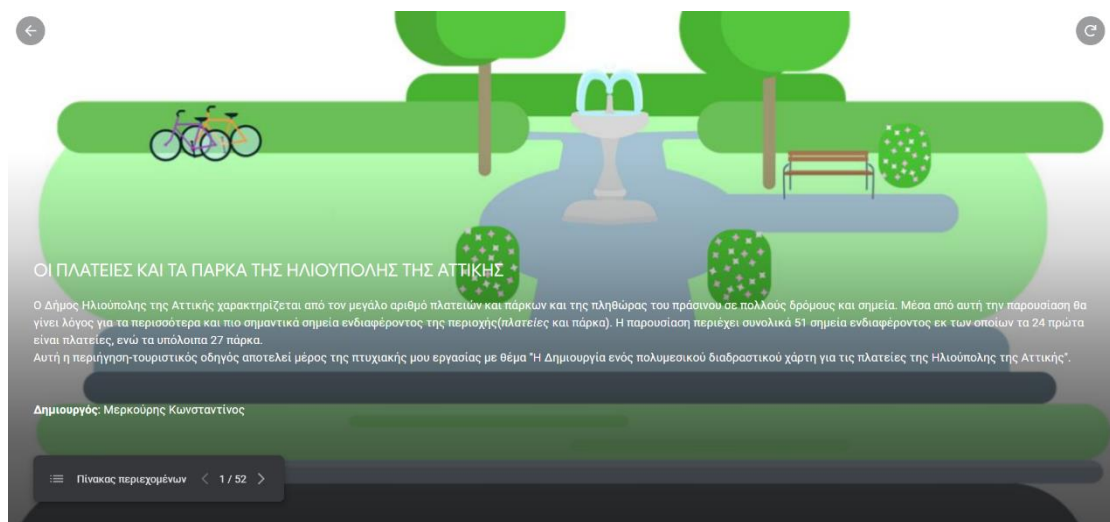
¹⁹ Περισσότερα για το Pixabay εδώ (τελευταία επίσκεψη 20/08/2022): <https://pixabay.com/el/service/about/>

²⁰ Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα Inkscape εδώ (τελευταία επίσκεψη 20/08/2022): <https://inkscape.org/about/>

²¹ Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα Photoshop εδώ (τελευταία επίσκεψη 20/08/2022): https://www.adobe.com/gr_en/products/photoshop.html



Εικόνα 12. Μια άποψη από την πλατεία 25ης Μαρτίου. Μέσα από την παρουσίαση ο αναγνώστης, πέρα από την σήμανση, το όνομα της πλατείας στην καρτέλα δεξιά μαζί με ένα κείμενο όπου αναφέρει το όνομα της πλατείας με bold, το ανεπίσημο με πλάγια γραφή, διάφορες πληροφορίες για την θέση της πλατείας, την διαμόρφωση κ.λπ., ενώ μαζί με όλα αυτά από πάνω από το κείμενο έχουν προστεθεί κάποια βίντεο από την πλατφόρμα του you tube όπου κάποιοι επαγγελματίες καθώς φαίνεται φωτογράφοι και αεροφωτογράφοι έχουν κάνει μια πολύ ωραία μικρή παρουσίαση μέσα από το βίντεο τους στην συγκεκριμένη πλατεία.

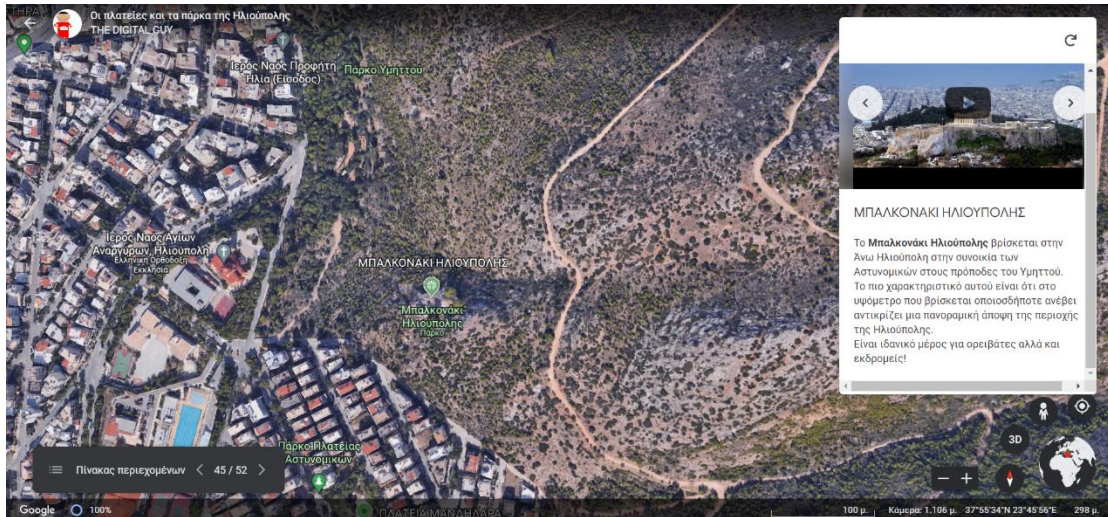


Εικόνα 13. Η εισαγωγική καρτέλα είναι πάρα πολύ σημαντική για την παρουσίαση όχι μόνο επειδή έχει κάποιες από τις πιο βασικές πληροφορίες για το έργο, όπως τον ακριβή αριθμό των πλατειών και των πάρκων σ' αυτό, τον σκοπό του έργου αλλά και το όνομα του δημιουργού μέσα. Αλλά είναι πολύ σημαντικό επίσης επειδή είναι το πρώτο πράγμα που αντικρίζει ο αναγνώστης όταν ξεκινήσει να βλέπει όλο το έργο. Η φωτογραφία από πίσω απεικονίζει ένα πάρκο πράγμα που ταιριάζει με την όλη παρουσίαση.

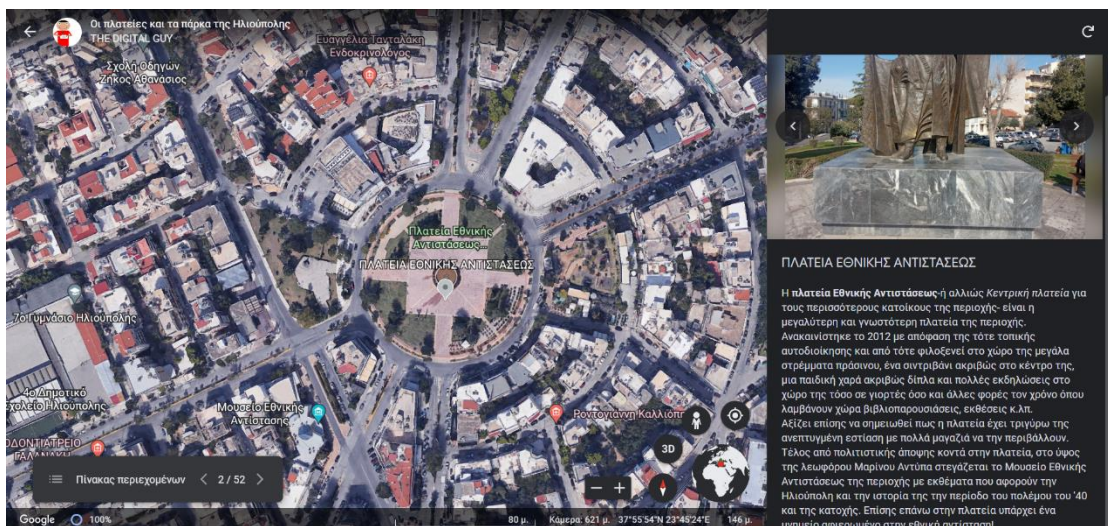
Όσον αφορά τα κείμενα που συνοδεύουν την κάθε πλατεία και το κάθε πάρκο που υπάρχει στον χάρτη, έχει ακολουθηθεί συγκεκριμένη μέθοδος συγγραφής αυτών και έχουν συγκεκριμένες πληροφορίες. Σε όλα τα σημεία λοιπόν χρησιμοποιείται μαζί με τα υπόλοιπα πολυμέσα και κείμενο για την περιγραφή του καθενός ξεχωριστά. Αρχικά

αυτό που είναι ίδιο σε όλα αυτά τα κείμενα στην παρουσίαση είναι ότι το επίσημο όνομα της πλατείας γράφεται με έντονη γραφή (bold γράμματα) και το ανεπίσημο- αν υπάρχει (στην περίπτωση ειδικά των μεγαλύτερων πλατειών είναι συνηθισμένο να υπάρχει και δεύτερο ανεπίσημο όνομα)- με πλάγια γραφή (italics), ενώ ταυτόχρονα επισημαίνεται και το ότι δεν είναι επίσημη ονομασία. Οι πληροφορίες λοιπόν που δίνουν τα κείμενα σε σχέση με την εκάστοτε πλατεία και το εκάστοτε πάρκο έχουν να κάνουν με το ευρύτερο γεωγραφικό, ιστορικό, φυσικό αλλά και πολιτιστικό κάποιες φορές στοιχείο. Συγκεκριμένα αυτό που αναφέρει αρχικά είναι το πού περίπου βρίσκεται, αν συνορεύει με κάποια άλλη περιοχή όπου δίνεται και ο δρόμος ειδικά αν βρίσκεται σε λεωφόρο, αναφέρεται επίσης στην ποσότητα πράσινου που μπορεί να έχει ειδικά αν είναι υπερμεγέθης και αν υπάρχει κοντά εκεί κάποια παιδική χαρά (πράγμα σύνηθες για την περιοχή όπως φαίνεται αρκετές φορές στον χάρτη), στις πιο μεγάλες πλατείες αναφέρεται και το γεγονός πως υπάρχουν τριγύρω πάρα πολλά μαγαζιά εστίασης χωρίς φυσικά να αναφέρεται το όνομα μαγαζιών για ευνόητους λόγους(είναι σίγουρο πως θα χαρακτηριζόταν-και δικαίως- ως προώθηση μιας επιχείρησης, ενός brand name), αναφέρονται επίσης τυχόν επετειακές εκδηλώσεις που διοργανώνονται κάθε χρόνο (π.χ. εμποροπανηγυρίς, Χριστούγεννα κ.λπ.) είτε σε αυτό είτε πολύ κοντά και να τα επηρεάζει, ενώ επίσης αναφέρεται το πόσο δημοφιλές είναι κάτι και τι άτομα κυρίως το επισκέπτονται ή μπορούν να το επισκεφθούν. Τέλος αυτό που αναφέρεται σε πολλές περιπτώσεις αν υπάρχει είναι η ύπαρξη πολιτιστικών μνημείων ή χώρων επάνω ή πολύ κοντά στο σημείο αυτό [EIKONA 15]. Με όλα αυτά μαζί μπορεί οποιοσδήποτε διαβάσει αυτές τις πληροφορίες ανάλογα με τις προτιμήσεις του ενδέχεται να τον ενδιαφέρει κάτι από την περιοχή και να θελήσει να πραγματοποιήσει επίσκεψη σε αυτήν.

Όσον αφορά τις σημάνσεις μέρους σε όλα τα σημεία, υπάρχει το προεπιλεγμένο μέγεθος σε όλα τα σημεία του χάρτη [EIKONA 14]. Αυτό όμως που αλλάζει είναι το προεπιλεγμένο χρώμα σε ορισμένα όπου χρησιμοποιείται κυρίως αποχρώσεις του πράσινου για να τονίσουν-εφόσον υπάρχουν-τα μεγάλα στρέμματα πράσινου στο εκάστοτε σημείο, σε άλλα σημεία κυρίως πλατείες χρησιμοποιούνται αποχρώσεις του γκριζου και του άσπρου, ενώ επίσης αλλάζουν και τα εικονίδια που βρίσκονται στις σημάνσεις όπου ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις κρατείται το προεπιλεγμένο, σε άλλα σημεία χρησιμοποιείται κάποιο από τα άλλα εικονίδια που ταιριάζουν με την περίπτωση.



Εικόνα 14. Παράδειγμα χρήσης συγκεκριμένου γραφικού όσον αφορά την σήμανση μέρους, είναι αυτό στο Μπαλκονάκι Ηλιούπολης όπου χρησιμοποιείται το γραφικό που δηλώνει την θέα καθώς όπως αναγράφεται και στο κείμενο επίσης, μπορεί κανείς να δει όλη την περιοχή από εκείνο το σημείο.



Εικόνα 15. Παράδειγμα χρήσης του κείμενου στο έργο αποτελεί αυτό για την πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως (Κεντρική πλατεία) όπου όπως φαίνεται δίνει πληροφορία όπως το επίσημο και το ανεπίσημο όνομα της πλατείας (το πρώτο με *bold* και το δεύτερο με *italics*) ενώ δεν λείπουν και οι επιπλέον πληροφορίες όπως τα ιστορικά στοιχεία όπως για την ανακαίνισή της, το πόσο συχνά έχει εκδηλώσεις, η ανεπτυγμένη ύπαρξη εστίασης τριγύρω καθώς επίσης και η ύπαρξη μνημείων και του μουσείου επάνω και δίπλα στην πλατεία αντίστοιχα.

4.2. Δημοσίευση και δυνατότητα προσβασιμότητας στον χάρτη από άλλους χρήστες

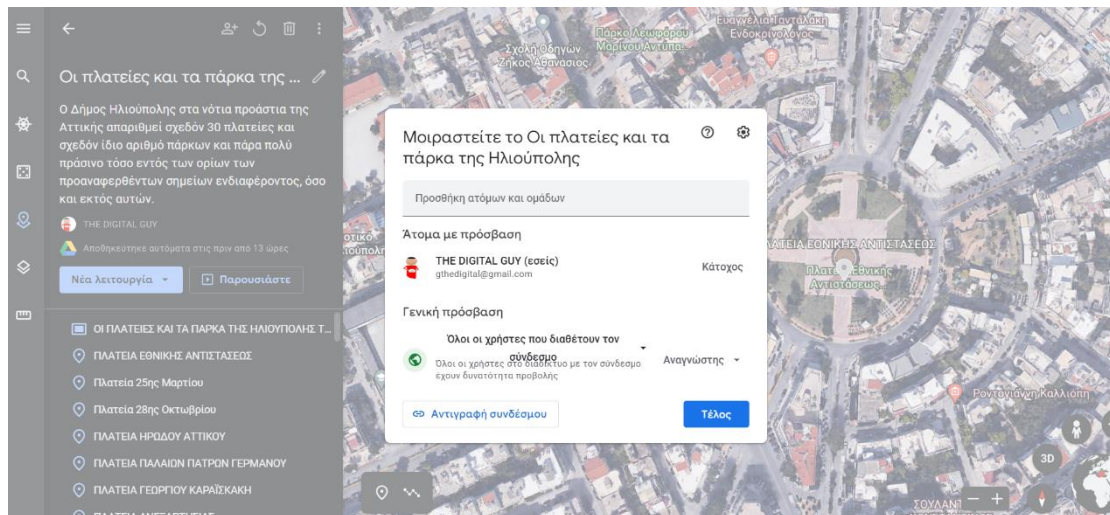
Το όλο εγχείρημα λοιπόν με τον διαδραστικό αυτόν χάρτη μέσω της εφαρμογής αφού αναπτύχθηκε πρέπει να προωθηθεί και να δημοσιευτεί. Ο κάθε χάρτης δημιουργημένος με την εφαρμογή Google Earth αφού γίνει η όποια επεξεργασία και δράση από τον/τους δημιουργούς, μπορεί να γίνει κοινή χρήση με άλλους χρήστες της Google, αφού

πληκτρολογήσει την διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (Gmail) και την επιλέξει. Εν προκειμένω μόνο ο λογαριασμός του δημιουργού υπάρχει σε αυτό στα άτομα που διαχειρίζονται το έργο και όσον αφορά την προσβασιμότητα και από άλλους χρήστες αυτό που έχει γίνει είναι να χρησιμοποιηθεί ο σύνδεσμος (link²²) του έργου όπου μέσω αυτού όποιος πατήσει επάνω μπορεί να μπει στην εφαρμογή και να δει την παρουσίαση ως απλός αναγνώστης (στην συγκεκριμένη όποιος έχει απλά το link μπορεί μόνο να είναι αναγνώστης και όχι συντάκτης, παρότι υπάρχει η δυνατότητα ο δημιουργός επέλεξε να είναι απλά αναγνώστης με σκοπό να μην υπάρχει σύγχυση με τις κοινοποιήσεις πολλών χρηστών) [EIKONA 16]. Εφόσον πλέον όλοι οι χρήστες του διαδικτύου έχουν διεύθυνση Gmail, που είναι η μοναδική προϋπόθεση για να δει κάποιος το έργο, είναι πολύ εύκολο να μεταδοθεί και να κοινοποιηθεί σε πολύ κόσμο. Επιπρόσθετα από όλα αυτά έχει σταλθεί επίσης και σε προσωπικό μήνυμα σε πολλούς χρήστες. Τέλος αξίζει να αναφερθεί πως το link έχει κοινοποιηθεί και στους προσωπικούς λογαριασμούς των μέσων κοινωνικής δικτύωσης του δημιουργού (LinkedIn²³, Twitter²⁴) με σκοπό να συγκεντρώσει περισσότερους χρήστες για να δουν το έργο.

²² Το επίσημο link για το έργο είναι αυτό (εφόσον αφορά προσωπικό έργο δεν υπάρχει τελευταία επίσκεψη καθώς είναι επισκεπτόμενο συχνά): https://earth.google.com/earth/d/1bKTLsvSup_XQYQB_-BfJ947irEN6yEnF?usp=sharing

²³ Η δημοσίευση στο λογαριασμό του LinkedIn εδώ (και αυτό αποτελεί προσωπική δουλειά οπότε δεν χρειάζεται να δηλωθεί η τελευταία προσπέλαση): https://www.linkedin.com/posts/konstantinos-merkouris-b0b9961a6_google-earth-project-activity-6967076363094634496-GryD?utm_source=linkedin_share&utm_medium=member_desktop_web

²⁴ Η δημοσίευση στο λογαριασμό του Twitter εδώ (επίσης προσωπική δουλειά και δεν υπάρχει τελευταία προσπέλαση): <https://twitter.com/dlTeCpiv74G6Jp3/status/1561311132639547393>



Εικόνα 16. Ο τρόπος κοινοποίησης του έργου από τον δημιουργό. Φαίνεται πως ο δημιουργός δεν έχει προσθέσει κανέναν συν δημιουργό στο έργο, ενώ η πρόσβαση γίνεται μόνο μέσω του link και μόνο αναγνώστης μπορεί να είναι όποιος το έχει. Φαίνεται πως μπορεί να αλλάχθει αυτό από την μπάρα που λέει επάνω "Αναγνώστης" και να γίνει "Συντάκτης" αλλά αυτό επαφίεται στον εκάστοτε δημιουργό για το τι πιστεύει πως είναι το σωστό για το έργο του. Από την μπάρα που λέει "Αντιγραφή συνδέσμου" μπορεί να παρθει ο σύνδεσμος και να κοινοποιηθεί είτε προσωπικό μήνυμα είτε σε κάποιο site ή κοινωνικό δίκτυο (social media).

Χάρis σε αυτά τα δεδομένα, η μετάδοση της εφαρμογής μέσω του link γίνεται αρκετά εύκολη σε συνδυασμό ειδικά και με τις δημοσιεύσεις σε άλλα μέσα. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί πως όπως αναφέρθηκε και παραπάνω σε άλλο κεφάλαιο η εφαρμογή έχει σχεδόν τις ίδιες δυνατότητες τόσο από υπολογιστή όσο και από κινητή συσκευή (κινητό τηλέφωνο), έτσι η εφαρμογή μπορεί να γίνει ορατή στον εκάστοτε χρήστη και στις δύο συσκευές, απλά στην δεύτερη θα χρειαστεί- όπως αναφέρθηκε και παραπάνω σε άλλο κεφάλαιο πάλι- να έχει κατεβασμένη στο κινητό του την εφαρμογή Earth της Google μέσα από το play store ή αλλιώς να έχει κατεβασμένο τον browser και να κάνει αντιγραφή-επικόλληση (copy- paste) το link του έργου για να το δει μέσω του google chrome browser.

Επίσης μπορεί κάποιος να περιηγηθεί με την σειρά που εφαρμόζεται από την παρουσίαση μέσω του κουμπιού «Παρουσιάστε», ή αλλιώς μπορεί να πατάει επάνω στα σημεία που έχουν επιλεγεί επάνω στον χάρτη και να βλέπει τις πληροφορίες και τα πολυμέσα γενικότερα που έχουν χρησιμοποιηθεί επάνω στο σημείο όπου πατάει. Δηλαδή με λίγα λόγια μπορεί να δει μόνο αυτά που τον ενδιαφέρουν χωρίς να ακολουθήσει την σειρά που του δίνει η παρουσίαση. Βέβαια και αν πατήσει και το «Παρουσιάστε» μπορεί να ακολουθήσει την πορεία που επιθυμεί ο ίδιος μέσα από το

μενού που υπάρχει κάτω αριστερά και να δει το μέρος ή τα μέρη που τον/την ενδιαφέρει, απλά είναι πιο χρονοβόρο. Αν και πολλές φορές εξαρτάται από το πόσο κάποιος γνωρίζει την περιοχή, καθώς μπορεί από ψηλά να το βρει πολύ πιο εύκολα αυτό που ψάχνει, ενώ όποιος δεν γνωρίζει καλύτερα να ακολουθήσει την πορεία της παρουσίασης για να τον καθοδηγήσει ουσιαστικά εκεί το ίδιο το έργο.

Συμπερασματικά αυτό που βγαίνει είναι πως ο χρήστης που μπαίνει μέσα στο έργο για να αντλήσει πληροφορίες για την περιοχή της Ηλιούπολης, συγκεκριμένα για τις πλατείες και τα πάρκα έχει αρκετές δυνατότητες και ελευθερίες να κινηθεί εκεί μέσα στο έργο και να δει ότι θέλει, από όλο το έργο μέχρι ένα πολύ μικρό τμήμα του (βέβαια οπωσδήποτε σκοπός του έργου αυτού είναι να το γνωρίσει και να το δει όλο, αλλά σίγουρα θα υπάρχουν και περιπτώσεις χρηστών όπου απλά θα θέλουν να δουν ένα συγκεκριμένο κομμάτι αυτού και όχι όλο για διάφορους λόγους). Βέβαια όπως προαναφέρθηκε και πιο πριν δεν υπάρχει δυνατότητα επεξεργασίας των πληροφοριών στο έργο από δεύτερους, αλλά αυτό δεν είναι πρόβλημα μεγάλο γιατί μπορεί να είναι μόνο αναγνώστης ο άλλος αλλά έχει ήδη πάρα πολλά διαδραστικά εργαλεία κατά την διάρκεια περιήγησής του εκεί.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εν κατακλείδι λοιπόν η τεχνολογία της εικονικής περιήγησης για την προώθηση πολιτιστικών, φυσικών κ.λπ. γεγονότων και φαινομένων γενικότερα στην σημερινή εποχή έχει γνωρίσει ραγδαία μεγάλη εξέλιξη. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα μουσειακών και εκθεσιακών χώρων, οι οποίοι έχουν χρησιμοποιήσει αυτές τις τεχνολογίες προς όφελός τους με σκοπό να επεκτείνουν το κοινό τους και σε άλλες περιοχές του κόσμου από ανθρώπους που δεν μπορούν πολλές φορές να το επισκεφθούν δια ζώσης τον συγκεκριμένο χώρο ή απλά θέλουν να λάβουν κάποιες πληροφορίες για αυτόν.

Το ίδιο ισχύει και για τις τεχνολογίες χαρτογράφησης και τους χάρτες πλέον οι οποίοι έχουν ψηφιοποιηθεί στην πλειονότητά τους και έχουν γίνει πιο διαδραστικοί και αυτοί με τους χρήστες να βοηθούνται περισσότερο έτσι και να βρίσκουν περισσότερα δεδομένα για όλες τις περιοχές του κόσμου που πιο πριν ήταν αρκετά πιο δύσκολο. Η δημιουργία είναι πολύ απλή ειδικά για κάποιον που γνωρίζει να χρησιμοποιεί τέτοιου είδους λογισμικά, δημιουργεί πολύ εύκολα μια πολυμεσική εφαρμογή η οποία μπορεί να προωθεί έναν φορέα, έναν πολιτισμό, μια έκθεση και πολλά άλλα. Η ανάδειξη επίσης της ψηφιακής χαρτογραφίας έχει δώσει ευκαιρίες όχι μόνο σε εταιρείες και σε οργανισμούς για να προωθήσουν κάποιες δικές τους ενέργειες ή έργα που έχουν δημιουργήσει ή υπάρχουν ήδη και χρειάζονται ένα νέο μέρος για να αναδειχθούν περισσότερο, αλλά επιπρόσθετα έχει βοηθήσει και απλούς χρήστες, χωρίς να είναι νομικά πρόσωπα, άνθρωποι που δουλεύουν με διαδίκτυο και υπολογιστές ή ειδικοί σε θέματα ανάπτυξης λογισμικού και εφαρμογών περιήγησης.

Η εφαρμογή Google Earth, όπως και σχεδόν όλες οι άλλες εφαρμογές της Google, έχει δώσει την δυνατότητα σε πολλούς χρήστες να δημιουργήσουν κάτι δικό τους πάνω στους χάρτες της, να φτιάξουν δηλαδή μια δικιά τους περιήγηση με σημεία και πράγματα που υπάρχουν ή και ακόμη να μην φαίνονται στον χάρτη. Μπορεί γενικότερα ο κάθε χρήστης να δημιουργήσει ένα έργο- μια περιήγηση με όποιο θέμα και περιεχόμενο θέλει από τις δυνατότητες που του δίνει ο χάρτης και να το μοιραστούν με όποιον χρήστη επιθυμούν.

Το παράδειγμα του έργου για τις πλατείες και τα πάρκα της Ηλιούπολης της Αττικής είναι μια ακόμη απόδειξη πως τα πάντα μπορούν να γίνουν και να προωθηθούν μέσα από εφαρμογές σαν το Google Earth όπου τα έργα δημιουργούνται από οποιονδήποτε

χρήστη, ενώ επιπλέον είναι και η απόδειξη πως δεν χρειάζεται κάτι για να προωθηθεί να είναι φυσικό ή πολιτιστικό τοπίο. Μέσα από όλη αυτήν την διαδικασία, εκτός των άλλων και πολλές περιοχές έχουν αξιοποιήσει αυτές τις τεχνολογίες με σκοπό την ανάδειξη αυτών και των ανταγωνιστικών τους πλεονεκτημάτων. Χρειάζονται αυτήν την νέα τεχνολογία για να δείξουν στον υπόλοιπο κόσμο που δεν γνωρίζει, ποια θα είναι τα πλεονεκτήματά του να επισκεφθεί κάποιος την εκάστοτε περιοχή. Συνήθως βέβαια οι περισσότερες περιοχές που χρησιμοποιούν αυτές τις τεχνολογίες προωθούν μόνο πράγματα που αφορούν τα φυσικά τοπία και τα πολιτιστικά τους μνημεία. Αντίθετα το προαναφερθέν έργο απέδειξε πως και η ανάδειξη ενός πολεοδομικού συστήματος για παράδειγμα, μπορεί να είναι ενδιαφέρουσα και να έχει αξία προώθησης, επειδή μπορεί κάποιον χρήστη να τον ενδιαφέρει να πληροφορηθεί για κάποια συγκεκριμένα σημεία ενδιαφέροντος.

Πηγές-Βιβλιογραφία

- agreekbyron. (2016, Απρίλιος 20). *Πλατεία Ανεξαρτησίας Ηλιούπολης Βίντεο*. Ανάκτηση από <https://youtu.be/6stWfW9spyQ>
- Akylas, N. (2016, Μάιος 5). *Η Ηλιούπολη Του Χθες Και Του Σήμερα (Γ2)*. Ανάκτηση από <https://youtu.be/EYbtskUx0hE>
- Anagnostopoulos, N. (2021, Ιούνιος 18). *Όταν έχεις χαθεί στην Ηλιούπολη*. Ανάκτηση από <https://youtu.be/2mFcsaGV4g4>
- aqwfag. (2020, Μάρτιος 30). *Ηλιούπολη Skyview*. Ανάκτηση από <https://youtu.be/CDk9xWVv1cs>
- Drone Andy Boulbassakos. (2021). *ATHENS TOUR/Sunday morning in my city/Ilioupoli(Κυριακή στην Ηλιούπολη)*. Ανάκτηση από <https://youtu.be/ft-rΧrcrjFg>
- Drone Andy Boulbassakos. (2021). *Municipal grove and theater of Heliopolis/Θέατρο & Δημοτικό άλσος Ηλιούπολης*. Ανάκτηση από <https://youtu.be/PDcFNxArB6U>
- Earth Sound Walks. (2020, Δεκέμβριος 16). *Ilioupoli 1hr walk in Athens, Greece*. Ανάκτηση από <https://youtu.be/Ao839bwVyll>
- GONZALEZ , E., POLO MARTIN , B., & BANOS, G. (2021). Μια νέα εποχή για τη γεωγραφία και τη χαρτογραφία. Στο G. ELISA, *ΟΙ ΧΑΡΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ* (σσ. 6-13). ΑΘΗΝΑ: RADNET.
- GONZALEZ, E., SANCHEZ, P., & MARTIN POLO , B. (2021). Η ΕΞΥΠΝΗ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ. Στο *Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΑ* (Ε. ΔΕΛΗ, Μεταφρ., σσ. 18-30). Αθήνα: Radnet.
- Google. (2020). *Acropolis Museum*. Ανάκτηση από [artsandculture.google.com: https://artsandculture.google.com/streetview/acropolis-museum/lwFUUpQvIJ1QDVA?sv_lng=23.7282032&sv_lat=37.9681684&sv_h=-13.729877903750491&sv_p=-3.2594085566431943&sv_pid=t65OTdI1BloilNk1Y00BqQ&sv_z=0.30262585846954915](https://artsandculture.google.com/streetview/acropolis-museum/lwFUUpQvIJ1QDVA?sv_lng=23.7282032&sv_lat=37.9681684&sv_h=-13.729877903750491&sv_p=-3.2594085566431943&sv_pid=t65OTdI1BloilNk1Y00BqQ&sv_z=0.30262585846954915)
- Google. (2020). *Monastery of St. John the Theologian, Patmos, Greece*. Ανάκτηση από [artsandculture.google.com: https://artsandculture.google.com/streetview/monastery-of-st-john-the-theologian-patmos-](https://artsandculture.google.com/streetview/monastery-of-st-john-the-theologian-patmos-)

greece/KgE9q38ji4B5JA?sv_lng=26.54780623099441&sv_lat=37.30925085393172&sv_h=318.00015412795307&sv_p=-23.608385671922534&sv_pid=pGXηpEypgssJJ4vrQZNrKA&sv_z=0.047470705

Google News. (2020). *Coronavirus(COVID 19) map*. Ανάκτηση από news.google.com: <https://news.google.com/covid19/map?hl=en-US&gl=US&ceid=US%3Aen&mid=%2Fm%2F035qy>

Hellasnews. (2018, Νοεμβριος 16). Ανάκτηση από Ο Δήμαρχος Ηλιούπολης σε Συνέντευξη Τύπου για τις Πλατείες του Δήμου: https://youtu.be/_A0JWPsfWD0

Iconic 3D. (2020, Δεκέμβριος 3). *Ilioupoli Infrastructure Future Planning*. Ανάκτηση από <https://youtu.be/dalSqHKOWCw>

Karferer, J.-N. (2013). ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΑΡΚΩΝ. Στο Ε. Ρηγοπούλου (Επιμ.), *ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΡΚΑΣ, ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ* (Σ. Λαζαρίδου, Μεταφρ., σσ. 113-119). Αθήνα: Rosili.

No Author . (2020). <http://www.pli.gr/>. Ανάκτηση από Περιήγηση 360 στο Μουσείο "Β. Παπαντωνίου": <http://www.pli.gr/el/content/περιήγηση-360-στο-μουσειο-βπαπαντωνιου>

No Author. (2010, Σεπτέμβριος 30). *Ηλιούπολη: Πλατει-ούπολη!* Ανάκτηση από <https://www.athensmagazine.gr/article/athens-guide/501-hlioupolh-platei-oypolh>

No Author. (2016, Δεκέμβριος 22). *Στην Γειτονιά μας- Ηλιούπολη*. Ανάκτηση από https://youtu.be/0JapU3V_e3l

No Author. (2018). <http://www.mouseiodimokratias.gr/>. Ανάκτηση από Μουσείο Δημοκρατίας στον Άη Στρατή: <http://www.mouseiodimokratias.gr/greek/vr.asp>

No Author. (2018). *ΟΥΣΕΙΟ ΝΕΟΤΕΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ* . Ανάκτηση από mne.gov.gr: <http://www.mne.gov.gr/episkepsi/to-loutro-ton-aeridon/eikoniki-periigisi/>

No Author. (2020, Απρίλιος 8). *Benaki Museum*. Ανάκτηση από benaki.org: https://www.benaki.org/virtual/kentriko/ground_floor/index.html

No Author. (2021). *Διαδραστικός χάρτης μνημείων Καστοριάς*. Ανάκτηση από www.bmk.gov.gr: <https://www.bmk.gov.gr/μουσειο/διαδραστικός-χάρτης-μνημείων/>

No Author. (2021). *ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΕΤΣΟΒΟΥ*. Ανάκτηση από metsonomuseum.gov.gr: <http://metsonomuseum.gov.gr/εικονική-περιήγηση/>

- No Author. (2022, Ιούνιος 30). *Benaki Museum*. Ανάκτηση από [benaki.org](https://www.benaki.org/virtual/kentriko/ground_floor/index.html):
https://www.benaki.org/virtual/kentriko/ground_floor/index.html
- No Author. (2022). *Jurassic World Dominion Dinotracker*. Ανάκτηση από
<https://www.dinotracker.com/>
- No Author. (2022). *Ukraine Interactive map - Ukraine Latest news on live map - liveuamap.com*. Ανάκτηση από <https://liveuamap.com/>
- NOTIA.GR. (2012, ΙΟΥΝΙΟΣ 9). Ανάκτηση από Ηλιούπολη - "έχουμε 33 πλατείες":
<https://youtu.be/WQt7VD9c0Sk>
- Panotour. (2021). *portfolio.changethepicture.co.uk*. Ανάκτηση από Church of the Holy Sepulchre:
<http://portfolio.changethepicture.co.uk.s3.amazonaws.com/clients/Costa%203/The%20Holy%20Sepulchre/Holy%20Sepulchre%20HD%20360.html>
- Suprageography. (2010, Ιούλιος). *BIKE SHARE MAP*. Ανάκτηση από [bikesharemap.com](https://bikesharemap.com/#/3/-60/25/):
<https://bikesharemap.com/#/3/-60/25/>
- ΒΑΡΒΑΡΟΥΣΗΣ Π. (2006). Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΣΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ . Στο Β. ΠΑΡΙΣ, *Η ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΣΤΟ ΝΕΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ* (σσ. 178-182). ΑΘΗΝΑ: Εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ.
- Γκαμπαλέ Ε. (2021). *Thing Link*. Ανάκτηση από <https://www.thinglink.com>:
<https://www.thinglink.com/media/1437014458823081987>
- ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, Μ., ΑΤΖΕΜΗ , Α., ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Α., ΛΙΟΛΙΟΥ, Κ., & ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ, Α. (2020, ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ). *ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΣΤΟΝ "ΓΥΡΟ ΤΗΣ ΛΙΜΝΗΣ"*. Ανάκτηση από
<https://earth.google.com/web/data=MkEKpwo9CiExRENxMVBjM1Q1NDVhcEVPWG VnbWs3VTBPMjJlTU05WHkSFgoUMEI2N0ExRDAwMjE2Nzk4OTgwRDggAQ?fbclid=IwAR16ZiY2M3Yw3zYLhQsQDIBmHPRUH3ybTnuE-wDRfQDIpsrQGA4m-9bQXw4>
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ. (2017). *ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ*. ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ. (2018). *Η Ευρωπαϊκή Ένωση, Τι είναι και τι κάνει*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία εκδόσεως της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ. (2019). *POLITICAL GUIDELINES FOR THE NEXT EUROPEAN COMMISSION 2019-2024* (σ. 13). ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ: ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

- ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ , ΚΩΣΤΑΣ;. (2015). Η βιβλιογραφική έρευνα. Στο *ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ* (2η Έκδοση εκδ., σσ. 41-54). ΑΘΗΝΑ: ΚΡΙΤΙΚΗ.
- ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. (2015). Η βιβλιογραφική έρευνα. Στο *ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ*; (2η Έκδοση εκδ., σσ. 41-54). ΑΘΗΝΑ: Εκδόσεις Κριτική.
- ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. (2015). Η βιβλιογραφική έρευνα. Στο Κ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ , *ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ* (2η Έκδοση εκδ., σσ. 41-54). ΑΘΗΝΑ: Εκδόσεις Κριτική.
- Η βιβλιογραφική έρευνα. (2015). Στο Κ. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ, *ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ* (2η Έκδοση εκδ., σσ. 41-54). ΑΘΗΝΑ: ΚΡΙΤΙΚΗ.
- Ιωάννης Καράκωστας. (2009). ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΩΣ ΜΕΣΟ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ. Στο Ι. Καράκωστας, *ΔΙΚΑΙΟ & INTERNET ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ* (3η Έκδοση εκδ., σσ. 41-46). Αθήνα: Π.Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ.
- Ιωάννης, Κ. (2009). ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΩΣ ΜΕΣΟ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ. Στο Κ. Ιωάννης, *ΔΙΚΑΙΟ & INTERNET Νομικά Ζητήματα Διαδικτύου* (3η εκδ., σσ. 41-46). Αθήνα: Π.Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑΣ.
- ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ, Θ. (2019). ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ. Στο Θ. ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ, *ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ* (σσ. 189-194). ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: ΤΖΙΟΛΑ.
- Μπούνια, Α., Νικονάνου, Ν., & Οικονόμου , Μ. (2008). *Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ*. Αθήνα: Καλειδοσκόπιο .
- Τζαβέλλα, Ά. (2021, 10 19). *Μπερδεύεις κι εσύ τις πλατείες της Ηλιούπολης;*. Ανάκτηση από <https://www.nou-pou.gr/stories/berdeveis-ki-esi-tis-plateies-tis-ilioupolis/>